

Eesti Noorteühenduste Liidu väljaanne

nr 4/2010 (34), september 2010

ARVAMUS

Sirli Kriisa: Karjäärinõustamine on noorsootöös vajalik! LK 2

UUDISED

ESF programm on pool teed ära käinud. LK 3

REGIONAALNE NOORSOOTÖÖ

Maakondlikud noorsootöö arengukavad on tõised abivahendid. LK 4

NOORTE OSALUS

Varivalimised koguvad haaret. LK 5

FOOKUS

Vabatahtlik töö annab vabaduse ja võimaluse LK 6-7

PERSOON

Rõugest pärit noor Riigikogu liige Kalvi Kõva: Usaldage noori! LK 10

VÄLISAKEN

Diana Tamm: Noored Indias – teksad, sari või mõlemad? LK 11

MITMESUGUST

Kuidas saada oma elukohta skatepark? LK 12

aken.enl.ee

Vabatahtlik töö toob naeratuse näole

Neljandik Eesti elanikkonnast pühendab osa oma vabast ajast vabatahtlikule tegevusele. Terves Euroopas on kokku sada miljonit inimest, kes annavad oma panuse ühiskonda, tehes vabatahtlikku tööd koolides, haiglates, noortekeskustes, jne.

Siret Varblane
siret.varblane@enl.ee

Ühiskonnas levinud väärarusaam on see, nagu vabatahtlikud ei saaks teha panuse eest vastutasuks midagi. Vabatahtlik töö ohtralt võimalusi õppimiseks ja uute oskuste omandamiseks. Saadud kogemused ja teadmised võivad aga tulevikus uue töö otsingul anda konkurentsieelise teiste kandidaatide ees.

Eestis tegutseb vabatahtlikku tööd soodustava keskkonna loomise ja toetamise nimel Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus. Nende missioon on tulevikus muuta vabatahtlik tegevus Eestis igapäevaseks ja normaalseks osaks ini-

meste elus.

Et tänada vabatahtlikke, on 2011 aasta kuulutatud Euroopa vabatahtlike aastaks. Vabatahtlike aastale on seatud neli suuremat eesmärki.

Esimene neist on luua Euroopa Liidus vabatahtlikku tegevust soodustav keskkond. Teiseks, tugevdada vabatahtlike organisatsioone ja parandada vabatahtliku tegevuse kvaliteeti. Kolmandaks, toetada ja tunnustada vabatahtlikku tegevust ning neljandaks, suurendada vabatahtliku teadlikkust vabatahtliku tegevuse väärtustest ja tähtsusest.

Kuidas saada vabatahtlikuks?

Näiteks saavad 18-30-aastased noored programmi Euroopa Noored Euroopa Vabatahtliku Teenistuse kaudu tööd 2-12 kuud kõigis Euroopa Liidu liikmes- ja kandidaatriikides ning mõningates teistes maailmariikides riikides. Lisaks vabatahtlikule tööle on noortel võimalus tutvuda valitud riigi

keele ning kultuuriga.

Kes aga soovib hakata vabatahtlikuks Eestis, võib pöörduda näiteks Eestimaa Looduse Fondi (ELF) poole. ELFiga koostöös on vabatahtlikku tööd võimalik osaledes talgutel või liitudes Nafta projekti vabatahtlike andmebaasiga.

loe teemal edasi lk 6-7

Vabatahtliku töö võimalused

- Euroopa Vabatahtlik teenistus: <http://euroopa.noored.ee/evs>
- Vabatahtlike Värav: <http://www.vabatahtlikud.ee/et/Vabatahtlik-tegevus>
- Eestimaa Looduse Fond: <http://www.talgud.ee>
- Vabatahtlike vahendamine Euroopas ja mujal ning vabatahtlike töö organiseerimine Eestis: <http://www.estyes.ee>
- Heateo Sihtasutus: <http://www.heategu.ee>
- Noorteportal NIP: <http://www.nip.ee/page/13>

Võimalusi vabatahtliku tööga tegelemiseks on palju ja kunagi pole liiga hilja, et alustada. Tuleb vaid leida endale see, mis sobib. Foto: Flickr

Huvijuhtide suveakadeemia keskendus noorte kaasamisele

Augusti keskel teist korda toimunud koolitus oli ka sel aastal üks populaarsemaid Tartu Ülikooli suvekoole. Tunnistuse said 55 huvijuhti ja noortega töötavat inimest.

Siret Varblane
siret.varblane@enl.ee

Seekordse koolituse peateemaks oli noorte kaasamine ja osaluse toetamine koolikeskkonnas. Huvijuhtide suveakadeemia 2010 programmi juhi Külli Salumäe sõnul kerkis korraldajate üles täiskasvanute hoolimatus noorte ideede suhtes. „Need lükatakse sageli ebaküpsuse tõttu kõrvale, selle asemel, et neid koos noortega „küpsutada“,“ lisas ta.

Suveakadeemia läbiviimiseks tehti koostööd sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti bürooga. „ENEB oli tänuväärne partner, kes aitas meil

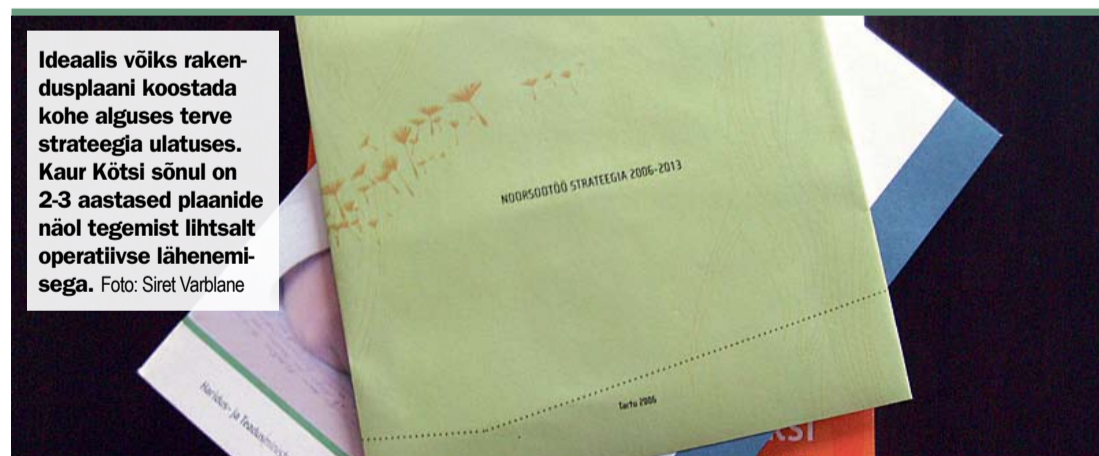

Kolme päeva jooksul said osalejad kuulata oma ala parimate loenguid ja kaasa lüüa ühistegevustes ning õpitubades. Nii korraldajad kui osalejad lugesid koolituse igati kordaläinuks. Foto: Liisa Lukk

koolitust finantseerida ning andis väga kasulikke soovitusi, mida jälgida mitteformaalsel viisil teadmiste omandamiseks,“ ütles Salumäe.

Samalaadne koolitus planeeritakse korraldada ka järgmisel

aastal, kuid palju tihedamas koostöös Huvijuhtide Liiduga kui seni. „Peame plaani kutsuda järgmise suveakadeemia raames kokku ka üle-Eestilise huvijuhtide suurtüki,“ lisas Salumäe.

Idealis võiks rakendusplaani koostada kohe alguses terve strateegia ulatuses. Kaur Kõtsi sõnul on 2-3 aastased plaanid näol tegemist lihtsalt operatiivse lähenemisega. Foto: Siret Varblane

Noorsootöö strateegia aastateks 2011-2013

Hetkel on käimas noorsootöö strateegia rakendusplaani eelnõu koostamine. Praegusel hetkel veab protsessi Eesti Noorsootöö Keskus (ENTK), kuid kaasatud on noortevaldkonna kõik peamised partnerid.

Siret Varblane
siret.varblane@enl.ee

Noorsootöö strateegia raken-

dusplaani pannakse kokku nii noorsootöö strateegia enda kui ka partneritelt saadud info põhjal. Eesti Noorsootöö Keskuse asedirektori Kaur Kõtsi sõnul on uues rakendusplaanis võrreldes eelmise 2009-2010 aasta plaaniga kindlasti muutusi. Osad neist on tingitud seoses uue noorsootöö seaduse jõustumisega 2011 aasta jaanuarist.

Oktoobris esitab ENTK val-

minud rakendusplaani eelnõu Haridus- ja Teadusministeeriumi noorteosakonnale, kes peab eelnõu enne kinnitama kui see kooskõlastamisele läheb.

Strateegia rakendusplaani kinnitab Vabariigi Valitsus. Plaani täitmist hakkavad jälgima kõik selle koostamises osalenud pooled. Iga aasta aprillikuus esitatakse plaani täitmise kohta aruanne Vabariigi Valitsusele.

TOIMETAJA VEERG

Kuidas öelda "ei" normile, mugavusele ja tavapärasusele?

Hiljuti oli mul võimalus olla 5 päeva koos kuueteistkümneme Eestisse umbes aastaks ajaks tulnud välisvabatahtlikuga. Nende hulgas oli noori vanuses 18-26 Saksamaalt, Prantsusmaalt, Hispaaniast, Rootsi, Ungarist, Armeenias ja Türgist.

Minu jaoks oli see hästi ainulaadne ja eriline kogemus – näha 16 noort, kes on otsustanud aasta aega oma elust veeta minu kodumaal. Veelgi erilisem ja liigutavam oli näha seda, kui suur oli nende huvi Eesti, selle kultuuri, tavade, ühiskonna, ajaloo ja harjumuste vastu.

Eesti välisvabatahtlike kogukonnas on liikvel lause, et Sa ei vali ise Eestit oma projekti sihtriigiks, vaid Eesti valib Sind. Minu meelest on see üks ilusamaid asju, mida ma Eesti kohta kunagi kuulnud olen.

Pärast paari päeva nendega koosolemist hakkasin mõtlema inimeste peale enda tutvusringkonnas, kes on tihti rääkinud sellest, kuidas nad tahavad minna aastaks ajaks mõnda teise riiki elama või teha midagi muud väga ebakonventsionaalset.

Inimeste peale, kes on aastaid rääkinud oma Elu Unistusest, kuid kes ei ole kunagi jõudnud selleni. Kohati on mul olnud neid kuulates tunne, et nad tahavadki ainult elada selles unistuses, mis kunagi teoks ei saa. Nad ei astu kunagi välja oma tavapäraest raamidest ja ei esita oma elule suuremaid väljakutseid.

Need kuusteist noort olid päris korralikult astunud oma raamidest välja ja Eestisse tulekuga endale suure väljakutse esitanud. Nad olid otsustanud, et nad ei taha jääda turvalisse unistuste maailma, vaid elada oma Elu Seiklust, hoolimata sellest, et nad ei tea siiani veel, mis neid Eestis ees ootab.

Noorsootöö on imeline valdkond. Arvatavasti on see üks väheseid valdkondi üldse Eestis, kus enamusel selles töötavatel inimestel on võimalus luua ise oma töö sisu. Kui inimesel on rohkem vabadust ise oma tööd kujundada, siis teeb ta seda ka parema meelega, nagu üteldakse ka seekordses fookusloos.

Ma arvan, et Eesti noorsootöötajad on ka sellised inimesed, kes elavad oma Elu Seiklust – nende pead on pidevalt täis uusi ja huvitavaid mõtteid, nad võtavad endale kõrgeid eesmärke, nad ei jäta jonnki ja proovivad uusi asju.

Nad on rahutud hinged, kes panevad oma noori proovile ja innustavad neid astuma välja oma raamidest ja esitama endale väljakutse. Seekordses Aknas on palju selliseid lugusid, kus peategelasteks on noortevaldkonna eestvedajad, noorsootöötajad ja noorteliidrid.

Just nii, nagu nemad seda teinud – nii öeldaksegi "ei" normile, mugavusele ja tavapärasusele.

Väljaandaja: Eesti Noorteühenduste Liit
Aadress: Estonia pst 5a, 10143 Tallinn, Eesti
Telefon: 661 6487, GSM: 5624 5617 / 503 6058
E-post: aken@enl.ee, veeb: aken.enl.ee

Peatoimetaja: Siiri Liiva
Keeletoimetaja: Marianne Kosk
Küljendaja: Kristiina Zadin
Ajakirjanikud: Siret Varblane, Maria Uettoa, Maarja Pruuli, Kadi Kähar, Liina Metsküla, Eleene Sammler, Minni Saapar, Juhan Lang, Maris Talvari, Signe Sillasoo

Trükk: AS Kroonpress. Tiraaž: 3500
Rahastajad: Haridus- ja Teadusministeerium, SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo

Karjäärinõustamine ON noorsootöös vajalik!

Soovinud kord eksinud teeline jõuda metsatallu ja küsinud kohalikult abi. „See on lihtne“, vastanud kohalik. „Sõida otse edasi sama teed pidi. Mõne aja pärast saad üle silla ja sealt paistab suur kolmeharuline tamm.“

Eksinud teelisel oli hea meel: „Sain aru, otse kolmeharulise tamme poole.“ „Kilomeeter enne seda, kui kohale jõuad, pööra vasakule“, selgitab kohalik. Kui teeline nüüd taipab, et öeldul mingit sisu pole, on nõuandja juba kadunud.

Legendi fenomen toimib kõiges, mida teeme. Minnes edasi teed pidi, millel oled, võid Sa tulevikku suunduvat teotsast mööda minna. Siit tulenebki noortega tegeleja-nõuandja-teejuhi suur vastutus.

Kes saab aidata?

Noorsootöötajate huvi karjääririteema vastu on üha suurenenemas. Tendents, kus noored sisenevad tööturule varem, tingib olukorra, kus on suurenenud vajadus tegeleda iseenda ja oma võimaluste avastamisega.

Et kasutada oma töös neid teemasid, mis toetaksid noort ja tema enese avastamist, on vaja teatud eelteadmisi ja meetodeid.

Koolitusel aitasime õppida märkama probleeme ja toetama, julgustama, vajadusel suunama nõustajate juurde ja analüüsima, millistele küsimustele suudan ise vastata, millal on vaja suunata edasi.

Millist abi pakkusime?

Koolitusel läbitud praktilised

tegevused on hästi kasutatavad noortekeskuste igapäevases töös ja koolide karjääriritegevustes. Noorsootöötaja teoreetilised teadmised aitavad noort suunata edasi õppima vajadusel karjäärinõustaja juurest abi otsima.

Metoodika

Koolitusel on oluline tegevuse metoodiline mitmekesisus. Kasutasime aktiivse kaasamise meetodeid, rollimänge ja praktilisi harjutusi teoreetilise osa ilmestamiseks ja kogemustepagasi rikastamiseks, loomingulisi ülesandeid, kaardistamist, World Cafe meetodil rühmategevust, „mis juhtub/ei juhtu“ metoodikat, jpm. Huvitavaks tegi asja see, et tegevustele järgnes ka analüüs.

Sellest ja samalaadsetest kooli-

Sirli Kriisa
KENK karjäärinõustaja
Türi gümnaasiumi karjäärinõustaja
Karjäärinõustuse valikaine vabariikliku ekspertgrupi liige

tusest „Avastame geeniused e. Karjäärinõustamise võimalikkusest noorsootöös“ täpsemalt www.mitteformaalne.ee.

Tänamatult tähelepanuta jäänud Karl Suure noorteauhind

Teinekord ei ole tarvis suuri projektirahasid, et teha midagi silmapaistvat ja rahvusvahelist, on vaid vaja head mõtet ning palju sõpru. Häid mitme riigi noori ühendavaid algatusi ja projekte tunnustab Euroopa Parlament igal aastal Karl Suure noorteauhinna konkursil.

Ulrika Hurt

Eesti Noorteühenduste Liidu juhatuse liige
2007-2010

Tartu Ülikooli Euroopa Õpingute magistrand

Just praegu on veel piisavalt aega, et ära teha projekt või algatus, mis mahuks 2010. aastasse ning mida saaks esitada 2011 aasta alguses toimuvale konkursile kui Eesti parimat noortelagatust!

Kuidas konkurs toimub?

Igast EL liikmesriigist tunnustatakse Karl Suure nimelisel võistlusel ühte noorteprojektit ning võitjad kutsutakse auhinnatseremooniale Aachenisse Saksamaal.

2010.aastal korraldati konkurs taas kõigis 27 EL liikmesriigis, nii saab olema ka järgmisel aastal. Igas riigis esitatakse avaldused kohalikule Euroopa Parlamendi infobüroole (www.europarl.ee).

Aachenis selguvad kolm projekti, mis rahvusvahelise

züüri ja Euroopa Parlamendi saadikute arvates on parimad projektid; need projektimeeskonnad saavad ka auhinna.

2010.aastal võitis peaauguhinna Saksamaa noorte korraldatud projekt: „Euroopa CNC võrgustik – Euroopa CNC (Europäisches CNC-Netzwerk – Zug für EUROPA)“, mille käigus ehitasid erinevate riikide noored miniatuurseid rongivaguneid ning täitsid või disainisid need oma riigile iseloomulikul viisil.

Postiga saadeti vagunid Saksamaale projekti koordineerivate organisatsioonile ning kokku sai 12-meetri pikkune sõiduk. Projekti tunnustati kui

näidet koostöö võimalikkusest ning mitmepalgelise Euroopa ühendamisest ühes suunas liikuvaks koosluseks.

Teise koha sai 2010.aastal noorteprojekt „sina oled siin (You Are Here)“ Iirimaa, mis kogus kokku artiklid ja lood Euroopasse elama asunud noortest immigrantidest ning nende lugudest.

2010.a Eesti võitja oli PÖFF korraldatav laste- ja noortefilmide festival JustFilm (www.justfilm.ee).

Sama konkursi ja sündmuse raames antakse üle ka Karl Suure preemia mõnele rahvusvahelisel areenil tähtsaks isikule, Euroopa integratsiooni

kaasa rääkijale. 2010.aastal sai auhinna Donald Tusk, Poola peaminister.

Varem on sama auhinna saanud mitmed suurimad Euroopa integratsiooni juhtfiguurid, mõtlejad, toetajad, elluviijad – Angela Merkel, Pat Cox, Johannes Paulus II, Jacques Delors, Robert Schuman, Jean Monnet, Winston Churchill, Konrad Adenauer; aga ka mitmed Euroopa partnerid ja rahvusvahelised tipp-figuurid nagu näiteks Bill Clinton, Henry Kissinger.

Mida sina saad teha?

Tahaksime, et järgmisel aastal oleks Eestist jälle palju häid kandidaate, kelle vahel valida, häid projekte, mis oleks üle-Euroopaliselt esikohti väärt!

Aastast on alles jäänud üks kolmandik ning veel pole hilja korraldada mõnda algatust, mis rahvusvahelisel areenil ka silma paistaks.

Niisiis tahaks siinkohal kõiki toredaid noorteprojektide korraldajaid julgustada – tehke midagi toredat koos mitme riigi noortega ning andke sellest ka teada, kandideerige auhinnale järgmisel kevadel!

Loe lähemalt: <http://www.charlemagneyouthprize.eu/view/en/nationalwinner2010.html> ja <http://www.karlspreis.de/de/jugendkarlspreis>

Seitse sammu parema Euroopa kodanikuni

5.-11. juulil avati Rakveres kooselamise mõiste tähendust seitsmeastmelise projekti loomise protsessi kaudu.

Lianne Ristikivi
Eesti Noorsootöötajate Ühendus

Noortetöötajad kuult maalt õppisid läbi tegevuse, kuidas luua noorteprojekte paremaks Euroopa kodanikuks kasvamiseks, ja löid ühisprojekte, mida lähiaastatel ka ellu hakatakse viima.

Eesti Noorsootöötajate Ühendus korraldas koolituse Euroopa noorsootöö võrgustiku Contact-2103 koolitusgrupi tegevuse raames. Eesti Noorsootöötajate Ühendus on võrgustiku pikaajaline ja aktiivne liige.

Baaskoolituse esimene osa toimus 2008. aasta lõpul Rumeenias, mil käsitleti kahte võtmetegurit – keskkond ja kultuuridevahelisus.

Rakveres seikluskasvatuse meetodil „Kõnni ja räägi“ toimunud koolitusel osale-

Foto: Lianne Ristikivi

nud leidsid, et kooselamine on paratamatu ning see sisaldab reegleid erineval tasandil, dünaamikat, suhtlemist, vajadusi, juhtimist, konflikte, austust, kuulamist, arusaamist, jagamist, tolerantsust ja avatust.

Projektide pädevuse raames on noorsootöötajad võimalised looma, ellu viima ja hindama projekte, kaasama noori projekti protsessi eesmärgiga võimaldada neil olla aktiivsed tegijad ja kodanikud.

Koolitust rahastas Euroopa Komisjon programmi Euroopa Noored toetusel.

Tallinna noorsootöötajad: noorte vajadusi ei teata

16. septembril 2010 toimus Eesti Rahvusraamatukogus koolitus teemal „Kvaliteedi juhtimise alused“.

Margit Sellik,
noorsootöö osakonna spetsialist
Tallinna Spordi- ja Noorsooamet

Koolitus oli jätkuks juba kevadel alanud koolitusprojektile. Päeva läbiviijaks oli rahvusvahelise taustaga Tallinna koolide ja lasteasutuste kvaliteediauhinna ekspert ja koolitaja. Jari Kukkonen.

Koolituse käigus anti ülevaade kvaliteedi mõistest ja selle olemusest ning tutvustati ka erinevaid kvaliteedimudeleid. Ühe olulisema osana koolitusest toodi välja ka puudused, mis takistavad noorsootöö peamise sihtgruppi – noore – vajaduste ja oo-

tuste täitmisi.

Põhiliste puudustena toodi välja näiteks noorsootöö kõigi huvipoolte (sealhulgas noorte) tegelike ootuste ja vajaduste teadvustamatust, mistõttu tuleks neid kaardistama hakata.

Lisaks toodi välja ka ressurside nappus ning ideaalis nähti, et igal noorel oleks oma kodu lähedal võimalik külastada nii noortekeskust, osaleda huviringide tegevustes või tegeleda spordiga.

Koolitusprojekt jätkub 7.-8. oktoobril, kui 2-päevase seminari käigus räägitakse kvaliteedi praktilisest juhtimisest ja selle hindamisest noorsootöö valdkonnas.

Koolitus toimus Tallinna Spordi- ja Noorsooameti eestvedamisel linna noorsootöötajatele ja -ametnikele.

Kloogaranna laager sai uue seminarimaja

Eesti Noorsootöö Kes-
kuse halduses olev Kloog-
garanna laager sai uue
seminarimaja, mille reno-
veerimist finantseerisid
Eesti Haridus- ja Teadus-
ministeerium ning Soome
Haridusministeerium.

Liina Metsküla
liina.metskula@eni.ee

Looduskaunis kohas asuv laager töötab aastaringselt ja ahvatleb nii noori kui vanu puhkust veetma. Suvel leiavad seal aset lastelaagrid, sealhulgas ka rahvusvahelised.

Uues seminarimajas on

kolm koolitusruumi, mis annavad võimaluse korraldada üritusi.

Vabal ajal toimuvad Kloogaranna laagris firmaüritused, seminarid ja koolitused. „Kloogaranna laager liigub uuenduste suunas, et pakuda erinevaid võimalusi seda kasutada,“ võtab teema kokku laagri juhataja Helga Eichen.

Maja ehitust alustati septembris 2009. aastal ja lõpetati käeoleva aasta mais. Ametlikult antakse hoone üle septembri lõpus või oktoobri alguses.

Omaealiste koolitus oli üks mitmetest noorsootöö kvaliteedi arendamise programmi koolitustest, mis 2009. aastal läbi viidi. Foto: Kadi Kämer

ESF programm on pool teed ära käinud

Alates 2008. aastast viib Eesti Noorsootöö Keskus Euroopa Sotsiaalfondi ja Eesti Vabariigi kaasrahastusel ellu programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ 2008 – 2013. Käesoleva aasta lõpuks saab pool programmist käidud.

Pille Soome, programmijuht
Eesti Noorsootöö Keskus

Stardiplats.ee ma abiks kandideerimisel.

Noorte jaoks on tööturule sisenemine raske eelkõige just seetõttu, et oma seniseid kogemusi ei osata piisaval määral rõhutada või hinnata. Programmi raames valmib peagi õpi- ja töökogemuse kirjeldamise veebileht.

Plaanitavas internetikesk-

konnas on noorel võimalik kokku koguda enda kõikvõimalikud õpikogemused, analüüsida oma õpitulemusi ja lisada juurde tunnistused, sertifikaadid, diplomid, vms, tõendamaks õpitud.

Suur rõhk on noorsootöötajate koolitusel

Juba loodud veebikeskonnana kogub kasvavat populaarsust mitteformaalse õppimisega seonduvat infot koondav internetikeskkond mitteformaalne.ee, mis pakub metoodilist ja koolituste infot ning koondab noortevaldkonna koolitajaid.

Oktoobrist 2010 alustab uus grupp (25 osalejat) 5 moodulist koosnevas põhitest- ja oskuste koolitusprogrammis osalemist. Koolitusprogramm on suunatud eelkõige juba töötavatele noorsootöötajatele, kes ei ole

omandanud noorsootöö alast tasemeharidust.

Noorsootöö valdkonna tegijate tunnustamise eesmärk on esile tõsta noorsootöösse panustanud. Sel aastal valivad maavalitsused erinevates tunnustuskategoorias välja neile omavalitsuste poolt esitatud kandidaatide seast ühe kandidaadi ning edastavad oma ettepanekud ENTK-le. Tunnustatavate nimekiri avalikustatakse detsembrikuus toimulval noorsootöö valdkonna tunnustusüritusel.

Kvaliteedi hindamise süsteemiga mõõdetakse ja hinnatakse, kuidas on kohalikus omavalitsuses noortele tagatud arenguvõimalused ettevalmistus- ja oskuste koolitusprogrammis osalemist. Esimesed piloot-hindamised on planeeritud selle aasta lõpuks.

Noorte vajadustest, soovidest ja huvidest lähtudes on loomisel teadmusbasis, mis koondaks kõikvõimalikke raporteid, uuringuid, statistikat ja ülevaateid noorte eluolu puudutavate valdkondade kohta. Sellest eesmärgist lähtudes anti sel kevadel esmakordselt välja „Noortemonitor 2009“, mis käsitleb noorte olukorda Eestis.

Muutunud aastaks 2013?

Programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ 2008 – 2013 elluviimise järel soovitakse näha, et noorsootöös pööratakse enam tähelepanu ennetustööle, kui n-ö tagajärgede likvideerimisele. Lisaks on noorsootööst saanud au asi ja noorsootöötajad on leidnud tunnustamist ühiskonnas laiemalt.

Euroopa Sotsiaalfondi toetus jõuab noortekeskustesse

16. septembril 2010 sõlmiti Eesti Noorsootöö Keskuse ja MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse vahel hankeleping.

Siiri Liiva
Aken peatoimetaja

Kõnealuse lepingu raames saavad eeloleva kolme aasta jooksul 150 noortekeskust võimaluse kaasata oma tegevustesse rohkem noori ja ESF vahendite toel muuta teenused mitmekülgsemaks.

Toetatavad tegevused on huvitegevuse korraldamine noortekeskustes, tööelu tutvustavate tegevuste läbiviimine ning kogukonna arengut toetavate noorte omaalgatuste fondi loomine programmis osalevate noortekeskuste juurde.

Lisaks eelmainitud tegevus-

tele on luubi all mobiilse noorsootöö teenuse arendamine. Kolme aasta jooksul koostatakse mobiilse noorsootöö käsiraamat ning koolitatakse 90 noorsootöötajat, kes hakkavad oma piirkonnas õpitut koheselt rakendama. Tähelepanu pööratakse ka noorte tervistavale puhkusele ning korraldatakse vähemalt 6 laagrit aastas.

Hanke tegevuskava raames kuulutatakse välja igaaastased tähtajad, mis ajaks noortekeskused saavad oma taotlused Eesti ANK-ile esitada. Teenuste käivitamiseks valitakse juba selle aasta septembrikuu jooksul välja 50 noortekeskust, kes hakkavad pakkumuses planeeritud tegevusi käesoleval õppeaastal ellu viima.

Hanke Eesti ANK-i poolse projektijuhi Heidi Paaborti

sõnul ei ole selle näol tegemist organisatsiooni jaoks ühekordse projektiga, vaid tegevusega, mis on järjepidev ja suunatud tulevikku.

„Hanke lahenduse aluseks on tegevused, mis ühtlasi arendavad noortekeskusi üle Eesti, et tagada järjepidev tegevus kohalikul tasandil. Eesti ANK-i missioon on arendada avatud noorsootöö teenust ning toetada nii liikmeid kui mitte-liikmeid noortekeskusi,“ selgitab Paabort.

Tema sõnul tõstab hange tervikuna noortekeskuste usaldusväärsust ühiskonnas, kohalike omavalitsuste kui ka koostööpartnerite ja fondide silmis.

Hanke tegevuste elluviimiseks soovitakse 2013. aasta 31. augusti seisuga kaasata 20 000 eesti noort.

Koheselt Eesti Noorsootöö Keskusega sõlmitud lepingu järel on noortekeskuste katuseorganisatsioon hakanud läbi viima hanke infopäevi, neist esimene leidis aset 17. septembril Tallinnas.

Foto: Heidi Paabort

Põlvamaa noortekeskused pidasid 4. suvekooli

10.-12. augustil toimus Kanepi vallas Mesipuu talus Põlvamaa noortekeskuste järjekordne suvekool.

Annika Ladva
Suvekooli projektijuht
Kanepi valla avatud noortekeskus

Kohale oli tulnud üle 100 noore ja noorsootöö tegija üle maakonna kokku 9 noortekeskusest. Sündmusel keskenduti omavahelisele koostööle, kogemuste vahetamisele ja arendavatele tegevustele.

Esimene päev algas tervitusõnade, lipuheiskamise ning noorsootöötajate ja külaliste omavahelise mõõduvõtmistega läbi humoorikate tegevustega.

Sellele järgnes noorte ning Põlva politseijaoskonna vaheline traditsiooniline põnev jalgpallimäng, kus kohtunikuks oli Margus Nemvalts. Napilt olid paremad korrakaitsjad.

Kolmel päeval sai osaleda sellistes töötubades nagu kuns-

Foto: erakogu

tiaktsioon, trummimäng, vanadest ajalehtedest peakatete valmistamine, kõrvarõngaste meisterdamine, draamastuudio, klaaspurgi kaunistamine salvraiti tehnikas, liivatrükk, laastumaal, näohooldus-kosmeetika, seiklusmängu juhendamine ja läbiviimine, jpm.

Suvekool töid igapäeva rutiinist välja nii noored kui ka noorsootöötajaid, andes juurde palju uut tegetsemisindu kui olles tunnustuseks mõlemale poolele.

Uus hoog Järvakandis

Järvakandi Avatud Noortekeskus (ANK) on uue tuule tiibadesse saanud keskuse töö on viidud renoveeritud hoonesse, palgatud noorsootöötaja ning 26. augustil taasavati keskus ametlikult.

Eleene Sammler
Eleene.Sammler@en.lee

Nüüdsest tegutseb Järvakandi ANK Spordiühingu Kalev ruumes. Hoonet hakati noortekeskuseks korrastama 2009. aastal. „Renoveerimise käigus selgus, et hoone tuleb nullist üles ehitada,“ kirjeldab Järvakandi abivallavanem Sirje Mett. Nüüdseks on hoone sisustatud uue mööbliga ja paigaldatud valvesüsteemid. Mett lisab, et renoveerimisel on kaasa löönud ka noored ise.

Noortekeskuse tegevust hakkab juhtima Rita Merikivi, keda abistavad vabatahtlikud noored. „Vanas majas olid alati noored olemas kui tarvis,“ sõnab Merikivi, kes seonduvalt uue keskuse avanemisega loodab noorte huvi suurenemist.

Projektide abil on soetatud erinevaid mängu ning ellu kutsutud fotoklubi. Noortekeskus on olnud osaline kooliteatrite festivalide, foto- ja filmiklubi tegevuse ja noortebändide festivali „Rock Rabab“ korraldamises.

Hoone renoveerimist rahastas Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond 5 024 000 krooniga, millele Järvakandi vald lisas 5% e 260 000 krooni ning abi saadi ka Haridus-Teadusministeeriumist 269 000 krooni ulatuses.

Kuressaare noortekeskus sai staabi rannahoonesse

Möödunud suvel kerkis Kuressaarde uus rannahoone, kus on spetsiaalselt 28 m² staap noortekeskusele suveprojekti „Noortekeskus kolib suveks randa“ läbiviimiseks.

Lindia Lallo, noorsootöö spetsialist
Kuressaare linnavalitsus

Statistika on näidanud, et suvel on kohaliku Avatud Noortekeskuse külastatavus pea olematu. Seega peeti mõttekaks viia tegevused sinna, kus asuvad noored. Üha enam populaarsust koguv ranna noortekeskus toimus sel suvel juba kolman-

dat hooaega ja tõi kohale üle 400 külastaja.

Neljal päeval nädalas organiseerisid aktiivsed kohalikud noored eakaaslastele erinevaid tegevusi. Programm pakkus nii sportlikku kui käelist tegevust, meisterdamist, meelelahutuslikke võistlusi, mängu, toimusid erinevad workshopid, mille läbiviimisesse olid kaasatud kohalikud asjatundjaid. Lisaks said soovijad laenutada erinevaid vahendeid: rulluiske, jalgrattaid, jpm.

Rannahoone valmis Eesti – Läti piiriülese koostööprogrammi „Üks puhkus – kaks riiki“ raames.

Maakondlikud strateegiad on tõised abivahendid

Noorsootöö on väga lai valdkond – kuidas saakski olla teisiti, kui see puudutab kõiki Eestis elavad 7–26-aastaseid inimesi. Selleks, et noorte elu erinevaid tahke arendades siht silme eest ei kaoks, on abiks arengukavad ja strateegiad.

Kadi Kähär
kadi.kahar@en.lee

ENTK noorsootöö korraldamise osakonna juhataja Maie Puusepp rõõmustab, et erinevalt 10 aasta tagusest ajast, kui taoliste dokumentide koostamist peeti vaid paberiks paberi pärast, on pilt oluliselt muutunud: „on aru saadud, et hetkeolukorra analüüsimine ja tulevikueesmärkide seadmine viib edasi.“

Maakondade arengukavad on ühelt poolt regionaalsed, järgides iga maakonna iseärasusi; teisalt aga on üks oluline eesmärk siduda maakonna mitmete regioonide visioonid üheks tulevikunägemuseks. Puusepa hinnangul on maakondliku arengudokumendi koostamise üheks plussiks latusam koostöö erinevate valdade ja linnade vahel.

Arengudokumentid sünnivad koostöös

Koostöö sujumine eeldab mitmete osapoolte kaasamist. Noorsootöö arengukavad ja strateegiad on loodud maavalitsuse ametnike, kohalike

omavalitsuste, noortekeskuste ja koolide ühistööna. Lisaks on mõned maakonnad lisanud töögruppi terviseedenduse ja karjäärinõustamisega seotud ametnikke.

On hea tõdeda, et maakonnad on kaasanud ka olulisi partnereid noorte hulgast õpilasestindust, noortekogude või -ühenduste liikmete või üliõpilaste näol. Mõnel pool on huvitava vaatenurga arengukavale andnud väliseksperdid, noorsoopolitseinikud ning huvikoolide ja koguduste esindajad.

Viljandimaa noorsootöö arengukava koostamisel või analüüsi läbiviimisel osalesid näiteks noortkoste ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia esindajad ning mõned tähtsamad Viljandimaa firmad ja ettevõtted.

Erinevad lähenemised keerustavad analüüsi

Maakonnad on arengudokumentide koostamisel lähenedud väga erinevalt. Tihti on noorsootöö arengukavad seotud kas laiemate valdkondlike või maakondlike arengukavadega.

Eraldiseisvamatest dokumentidest on populaarsemad lühemaks ajaks, 4-5 aasta jaoks koostatud arengukavad, veidi vähem leidub pikemaajalisi strateegiad, mis hõlmavad 7-10 aastat. Puusepp leiab, et dokumendi nimi või ajaline kestus ei ole kõige olulisemad terminid: „Peaasi, et tege-

Kõige värskem, Valgamaa noorsootöö arengukava koostati kahes versioonis. Ametlik versioon on mõeldud omavalitsusjuhtidele ja noorsootöötajatele ja „Valgamaa noorte logiraamat aastani 2020“ seletab strateegia lahti noortele. Foto: Siiri Liiva

vus oleks läbi mõeldud ning arengusuunad kokku lepitud.“

Samas teeb selline erinevus maakondlike noorsootöö arengudokumentide võrdlemise ja analüüsi keeruliseks, kuid noorte ja noorsootöötajate jaoks on tähtsam pidev areng. „Peamine on ikkagi lähtumine regionaalsetest vajadustest ja Eesti Noorsootöö Strateegiast ning reaalsed tulemused!“ arvab Puusepp.

Valgamaa noorsootöö strateegia on kõige-kõigem niimõneski mõttes. Esiteks on see kõige uuem. Teiseks on see kõige pikaajalisem, loodud 11 aastaks. Kolmandaks jälgitakse uue strateegia vastavust tehtud tööle tihedamalt – kolm korda aastas analüüsitakse strateegia täitmist, mille tulemuseks on seireraport, lisaks korraldatakse seminari vormis maakondlikku noorsootöö osapoolte võrgustiku üldkogut.

Valgamaa noortekeskused korraldasid esmakordselt suvekooli

Möödunud aasta külmal detsembrikuul sõitis Lauri Drubinš koos teiste noorsootöötajatega Tallinnast Valga poole, kui autos alanud tavalisest jutuaamisest sündis idee korraldada Valgamaal üritus, mille sarnast varem tehtud pole.

Maris Talvari
maris.talvari@en.lee

Mõte sai teoks 2. augustil Sangaste vallas Kakulaanes, kui 100 noort ning 20 noorsootöötajat maakonna kümnest noortekeskusest kaheks päevaks kokku tulid, et koos Valgamaa noortekeskuste suvekooli pidada.

„Suvekooli eesmärgiks oli ühendada Valgamaa noorsootöötajad ja noored ning teha esmakordselt midagi üheskoos,“ rääkis Valga Avatud

Noortekeskuse noorsootööjuht Lauri Drubinš.

„Usun, et eesmärgid täitsime mitmekordselt. Valgamaa noorsootöö on nüüdsest loodetavasti arvestatavam. Leidsime kinnitust sellele, et Valgamaa noorsootöö tegijaid võib võtta kui tugevat jõudu ja arvestatavaid partnereid,“ hindas Hummuli valla lastekaitse- ja noorsootööspetsialist Jaana Butov ettevõtmist.

Kahepäevase programmi kestel õppisid noored üksteist tundma ning noorsootöötajatele andis ühise ettevõtmise õnnestumine edaspidiseks kindlasti indu juurde ning tõestust, et omavaheline koostöö toimib hästi.

Noortele oli korraldatud tihe tegevuste graafik. Kahe päeva jooksul toimusid seiklusmängud, fotojaht, paintball, laagrilaulu konkurss ning impro

Valgamaa noortekeskuste suvekooli korraldab 2011. aastal Otepää Avatud Noortekeskus, kes sai seniks enda valdusse ka maakondliku noorsootöö katuseorganisatsiooni Tankla lipu. Foto: Timo Arbeiter

teater. Kõik tegevused olid planeeritud meeskonnasoorituseks, eesmärgiga arendada üheskoos töötamise oskust.

Lauri Drubinši sõnul olid noored väga aktiivsed kõigest üritustest osa võtma. „Me jätsime neile küll väga vähe sisustamata aega, aga keegi ei virisenud ja lahuti, sära silmis. Õhku jäi kõlama, et kogu üritus oleks pidanud isegi kauem kestma,“

lisas ta.

Hummuli noortekeskuse noor Kadi Valtsov toob ühe plussina välja just ajakava hea planeerituse. „Võimalusel tahaksin kindlasti ka järgmisel aastal osaleda,“ lisas ta.

„Minu meelest kõik sujus – oli palju huvitavaid üritusi, hea päevajuht, hea bänd. Ma ei näinud negatiivseid pooli, kui siis ainult see, et üritus jäi liiga lühikeseks.“

Sõbralikumad ajakirjandustegijad on Postimees ja Alo Raun

Eesti Noorteühenduste Liit (ENL) autasustas 17. septembril Tallinnas Õpetajate Majas toimunud meediakonverentsil "Kas ühiskonna valvekoer hammustab?" noortesõbralikumad ajakirjaniku ning meediakanalit.

Meelika Jürisaar, avalike suhete spetsialist
Eesti Noorteühenduste Liit

Žürii andis tiitlid Postimees Online vanemtoimetaja Alo Raunile ning Postimehele. "Alo Rauni valik noortesõbralikumaks ajakirjanikuks tuli täiesti konsensuslikult. Tunnustame tema head noortevaldkonna tundmist, noorte osaluse, haridustee- made ning noorte õigus- te kajastamist. Alo Raun

teeb seda meie arvates asja- likult, oskusega tuua esile probleeme ja leida uudseid teemasid," kommenteeris ENLi esimees Ott Heid- mets.

Postimees valiti noorte- sõbralikumaks väljaandeks erinevate noortevaldkonna- ga seonduvate teemade ak- tiivse kajastamise eest.

Äramärkimist leidsid ka maakondlik leht Valgamaa- lane ja Raadio 2 erinevate noorteteemade kajastamise eest ning ajakirjanik Urmas Vaino, kes on panustanud noortevaldkonna arengusse erinevatel viisidel.

Tunnustamise eesmärgiks on tänada ajakirjandustegi- jaid ja motiveerida noorte osaluse kajastamist Eesti ajakirjanduses.

Rahvusvahemustel oma kogu

Eestis elab üle 400 000 muust rahvusest inimese, kellest aktiivsemad kuu- luvad erinevatesse rahvus- kultuuri seltsidesse.

Maarja Pruuli
maarja.pruuli@enl.ee

Sellest tingituna tegi kul- tuuriminister Laine Jänes käesoleva aasta maikuus et- tepaneku luua ministeeriumi juurde Rahvusvahemuste Noortekogu.

Noortekogus on umbes 30 liiget, kelle seas on venelasi, ukrainlasi, asereid, armeenlasi, grusiine, juute, moldaavla- si. Noortekogu koordinaator Olga Burmakina näeb noor- tekogu ühe väljundina rahvusvahemuste tutvustamist meediale ja ühiskonnale.

Alates 1. septembrist on avatud noortekogu halla- tav rahvuskultuuride seltse ja nende tegemisi tutvustav portaal etnoweb.ee.

Noortekogu liikme, Tallin- na Slaavi Ühingu esindaja Iri- na Krotova sõnul on plaanis korraldada filmifestival, kus

Foto: Rahvusvahemuste Noortekogu

näidata erinevate rahvusvä- hemuste linataseid. Noor- tekogu üheks eesmärgiks on osutada, et rahvusvahemu- sed ei ole ühenäoline.

Noortekogu jaoks on oluline olla kursis ka ees- ti kultuurieluga. „Otsime koostööks kontakti eesti or- ganisatsioonidega," ütleb Krotova. Esimene suurem üritus on 22. septembril Rahvusraamatukogus aset leidev konverents, kus saab kuulda rahvusvahemuste ajaloost Eestis, olukorrast ja tulevikuvaadetest.

Viljandimaa ja Põhja-Läti ühisprojekt rajab teed

Käesoleva aasta veebrua- rist alguse saanud poole- teiseaastase Viljandimaa ja Põhja-Läti noorte osa- luseprojekti esimesed tegevused murdsid ke- vadel arusaamu noorte ja otsustajate dialoogist. Sügisel minnakse erine- vate tegevustega kokku 30 omavalitsusse.

Maarja Pruuli
maarja.pruuli@enl.ee

Projekti eesmärgiks on viia Viljandimaal ja Põhja-Lätis rohujuure tasandil erine- vaid noorte kaasamise ja osaluse praktikaid, mille

põhjal otsustajad koos noor- tega leiaksid oma reaalsu- sele sobivaima viisi noorte kaasamiseks kohalikes küsi- mustes.

Viljandi Maavalitsuse noor- sootöö spetsialisti Riina Tootsi sõnul on osalusprojekti näol tegemist pilootprojektiga, mille sarnast temale teadaolevalt Ees- tis varem läbiviidud ei ole, kuna põhirohk on pandud noorte osaluse arendamisele kohalikul, omavalitsuste tasandil.

Projekti viiakse ellu prog- rammi Euroopa Noored toetusel noorte demokraa- tiaprojektide alaprogrammi raames.

2009. aastal toimu- nud kohaliku omava- litsuse valimiste ajal toimusid Tartus ja Tallinnas esimesed noorte valimisharju- must toetavad variva- limised. Foto: ENL

Varivalimised koguvad haaret

September – õpilaste kon- kurss, oktoober – simulat- sioonimängud noortekes- kustes, november – debatid koolides, jaanuar – erakon- dade valimisplatvorme tut- vustavad voldikud, veeb- ruar – flashmobid koolides. Selline näeb välja järgmise aasta märtsikuus Riigiko- gu valimiste eel toimuvate varivalimiste ettevalmis- tusprotsess.

Maris Talvari
maris.talvari@enl.ee

Seekord tulevad varivalimised laiahaardelisemalt kui eelne- valt, mil pilootprojekt viidi

läbi enne 2009. aastal toimu- nud kohalike omavalitsuste volikogude valimisi. Sel korral saavad noored varivalida üle terve Eesti ja seda e-hääletuse kaudu.

Kui suur mõju on projektil poliitikele täpselt öelda ei saa, kuid ENLi noortepoliitika spetsialist Martti Martinson loodab, et tänu projektile pööratakse tähelepanu noorte vajadustele. „Loodetavasti varivalimised ja selle avalikkuse tähelepanu paneb parteisid rohkem noorte peale mõtlema," ütleb ta.

Kampaaniates keskendu- vad erakonnad peamiselt teistele sihtgruppidele, kuna

potentsiaalsete valijate hulgas on noorte osalus väike. „Me püüame varivalimistega öel- da ühiskonnale, et ka sellel sihtrühmal on midagi öelda," ütleb Martti Martinson.

Varivalimised on hea võima- lus lähendada noori poliitika- ga. Mailis Ostra sõnul on pro- jekti eesmärgiks anda noortele võimalus olla aktiivne kodanik, avaldada oma arvamust ning osaleda poliitika kujundamise protsessis.

Projekt aitab tõsta noorte hul- gas huvi poliitika vastu. „Kui sul on reaalne võimalus oma koolis küsida küsimusi deba- teerivatelt Riigikogu liikmetelt,

Varivalimised

- Varivalimised on noortele korraldatud valimised, mille raames saavad noored, enne ametlikke valimisi, hääletada eelistatud kandi- daadi poolt.
- Varivalida saavad 14-20 aastased.
- Varivalimised toimuvad teistkordselt ja on üle- eestilised.
- Valimisperiod on 25. veebruar – 3. märts 2011 a.
- Projekt on eeskuju saanud Soomest, kus ettevõtmist korraldatakse 1995. aas- tast.

siis on huvi tekkimise tõenäo- sus oluliselt suurem, kui ühis- konnaõpetuse õpikut sirvides," on Martti Martinson kindel.

Projekti elluviimist toetab programm Euroopa Noored.

Kultuurilise mitmekesisuse teema tõi Euroopa riikide noored Viljandimaale

Foto: Keijo Koot

Kes veel ei tea, siis 26.- 29. august toimus Viljandi järve ääres Sammuli Puh- kekülas uskumatult kihvt rahvusvaheline noortese- minar „Noored 2010! Meie pärand – kas kultuur või subkultuur?"

Erkki Jaanhold ja Dagne Press
Eesti Noorte Kultuuriprojekt

Tegevus algas neljapäeval juba varakult – piiri tagant tulijad saabusid puhkekülasse pä- rastlõunal. Järgmisel päeval algas sisutihe töögruppides. Tegutsuti British Council'i poolt kasutatud Tulevikulinna män- gu mudelile ülesehitatud tege- vusega.

Reedesel päeval tegeleti pea- miselt arutluste tulemusel üles kerkinud probleemkohtadega, milleks olid peamiselt noorte kaugus erinevatest subkultuu- ridest ning eluviisidest. Lisaks diskuteeriti erinevate globaal- sete väljakutsete üle ning püü- ti ühiselt jõuda ideedeni, mis

oleks nende lahendiks. Pärast pikka arutelu mindi nautima korraldajate poolt kokku pan- dud kultuurikava, milles tut- vustati erinevaid tantsustiile (hip-hopist rahvatantsuni) ja moekollektsioone.

Laupäev oli juba praktilisem. Päeva esimesel poolel oli tiimi- de ülesandeks katsetada oma eelneval päeval välja valitud parima probleemilahenduse realiseeritavust ning leida oma ideele poolehoid teiste hulgas. Näiteks korraldati seminari territooriumil küsitlusi, helis- tati nõu saamiseks ENTK-sse ja monteeriti ideepõhiseid vi- deoklippe. Teine pool päevast kulus presentatsioonide vii- mistlemiseks, et idee võimalikult huvitavalt teistele osaleja- tele ette kanda.

Enne pimedat oli žürii sun- nitud mitme silmapaistva idee seast selle ühe parima välja valima. Seekord ostus pari- maks lahenduseks uue info ja kvaliteedi brändi „Elephant

Viljandimaal toimunud noorteseinar "2010 Noored! Meie pärand - kas kultuur või subkultuur?" tõi kokku noored viiest Euroopa riigist.

Network" loomine. Seminari tööine osa lõpetati ühise tor- disöömimisega, kuid sellega ei olnud veel programm lõppe- nud. Öhtul said väliskülalised koos kohalike artistidega bändi- maratonil oma oskusi näida- ta ja erinevate muusikastiilide- ga hiilata.

Seminaril toimus pan- nakse kokku ka DVD ning tu- lemusi tutvustatakse Viljandi

maakonna noortegruppidele. Nii saame olla kindlad, et meie geniaalsed ideed ei vaju unu- stuste hõlma ja meievanused jagavad meiega mõtteid miks ja kuidas subkultuure peidust välja meelitada ja noortele lä- hemale tuua.

Rahvusvahelist noortesei- nari rahastas Euroopa Noored. Seminari korraldas MTÜ Eesti Noorte Kultuuriprojekt.

Kommentaariid

Milles seisneb Sinu jaoks vabatahtliku töö suurim väärtus?

Eestimaa Looduse Fondi talgute projektijuhi Tarmo Tüüri igapäeva töö seob teda talgujuhtidest ja talgutes osalevate vabatahtlikega. Foto: Siim Männik

Tarmo Tüür,

talgute projektijuht
Eestimaa Looduse Fond

Minu jaoks seisneb vabatahtliku töö suurim väärtus selles, et inimesed teevad asju, mida neile tõesti meeldib. Mina puutun talgutega seondult kokku vabatahtlikega, kelle silm särab, kes on motiveeritud, kel on hea tuju ja hea olla. Palgatöötaja puhul ei tea kunagi, kui palju ta tegelikult oma tööga rahul on ja kui motiveeritud ta seda tegema on.

Eestis on palju võimalusi hakata vabatahtlikuks, mis annab inimeste võimaluse tegeleda asjadega, mille puhul nad südamest tunnevad, et nad tahavad seda teha.

Foto: Eeva-Kirke Aarma

Eeva-Kirke Aarma,

Euroopa Vabatahtliku Teenistuse konsultant
SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo

Neid väärtusi on palju. Kuna mina olen igapäevaselt seotud Euroopa Vabatahtliku Teenistusega (EVT), siis saan rääkida sellest, mida noor sellest kogemusest võidab. Osaledes EVT projektis otsustab noor siduda mõneks ajaks oma elu millegagi, mis võib tuua kasu tervele kogukonnale.

Noore vabatahtlik töö saab mõjutada laiemalt maailma, milles ta igapäevaselt tegutseb. See annab talle sellise erilise tunde, et ka üksikinimene saab rohujuure tasandil muuta maailma paremaks kohaks, kus elada.

Lisaks annab vabatahtlik töö elukogemust, konkreetseid sotsiaalseid oskusi edaspidiseks eluks. Ja muidugi annab EVT raames tehtav vabatahtlik töö ennast proovile panna teises kultuuris situatsioonides, kuhu ta muidugi ei satuks. Mu meelest on see noorele inimesele suurepärane võimalus nii arenguks isiklikus laadis kui ka tööalasel. Loomulikult võib selline maailmamuuutmine jutt kõlada kergelt naiivseks. Samas – ehk on tänapäeva ülikiire postmodernistlik maailm kaotanud midagi siirast, mille vabatahtlik töö inimestesse tagasi toob. Ja loomulikult, vabatahtliku töö suurim väärtus on see töö ise. Inimese tegutsemisajand on vaba tahe, mis aitab tal tegutseb oma kõige parema loomumaduste suunas ja täita vabatahtliku positiivse motivatsiooniga.

Foto: Terje Korss

Terje Korss,

vabatahtlik noorsootöötaja / vallavanem
Avatud Hellenurme Noortekeskus / Paluperä vald

Mina olen pikka aega olnud seotud vabatahtlikku tööga noorsootöö valdkonnas seoses Avatud Hellenurme Noortekeskuse loomise ja tegevusega. Eelkõige sain tõe kodu kasvavatele noormeestele ja nende sõpradele, kes sirgudes olid äkki õues kuidagi organiseerimata tegevusetu. Nii hakkasid noortelt tulema ideed, mida tuli projektiideedeks sõnastada. Minule endale on vabatahtlik töö andnud ikkagi ennekõike enesega rahulolu, head meelt, optimismi, positiivset tagasisidet noorte nägudelt, kui oleme millegagi jälle hakkama saanud. Kas siis renoveerinud noortekeskuse, käinud matkal, osalenud võistlusel, istunud piknikul lõkke ääres, jne. Mured ja asjaajamised projekte läbi viies ununevad, kui tulemus käes ja kõik jälle õnnestus.

Usun, et kaugel pole ka see aeg, kui minu tegevusaastate alguses lastena osalenud noored ise lapsevanemad on, rollid muutuvad ja keegi neist teatavalt üle võtab, et oma laste, noorte vabaajale mõtlema hakata. Igatahes on algus tehtud, seeme mulda visatud. Mõnikord on just alustamine see kõige raskem. Nii oli see ka siis, kui 10 aastat tagasi meie alustasime, sest sõna "noortekeskus" oli paljudele võõras.

Eestimaa Looduse Fondi talgutega seotud vabatahtlike hulgas on ligi pooled kuni 26-aastased noored. Foto Eestimaa Looduse Fond

Vabatahtlik töö annab vabaduse ja võimaluse

3. juunil 2010 andis Euroopa Komisjon heakskiidu 2011. aasta vabatahtlikkuse aastaks kuulutamise osas. Sellega soovitakse tunnustada ja pöörata tähelepanu erinevatele viisidele, kuidas Euroopa Liidu liikmesriikides vabatahtlikku tööd tehakse. Eestis noortevaldkond ja noored ühed peamised, keda erinevate organisatsioonide töösse vabatahtlikena kaasatakse.

Siiri Liiva
Aken peatoimetaja
siiri@enlee

2010. aastal koostati ülevaade vabatahtliku tegevuse kohta Euroopa Liidus. Eestit puudutava aruande kohaselt oli 2008. aastal vabatahtliku tegevusega seotud 27% elanikkonnast ja 2009. aastal 47%.

Need arvud põhinesid Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskuse poolt tellitud ja Poliitikauuringute Keskuse PRAXIS poolt läbi viidud uuringutele.

Võrdlusena olgu öeldud, et 2006. aastal oli Euroopa keskmiseks vabatahtlikku tegevusega kaasatute protsent 34%.

Statistika kohaselt seovad

Miks hakata vabatahtlikuks?

- Saad teha midagi head ja kasulikku.
- Saad ennast proovile panna.
- Omandad uusi teadmisi ja oskusi.
- Leiad uusi sõpru ja tutvavaid.
- Veedad oma vaba aega siukalt ja lõbusalt.

Vabatahtlike Värav
(www.vabatahtlikud.ee)

maapiirkondades elavad inimesed end sagedamini vabatahtliku tegevusega kui linnainimesed. 2009. aasta seisuga oli 38% maainimestest vabatahtliku tööga seotud. Sama uuring tõi välja, et kuskil 85% vabatahtlikest on kõrgema haridusega.

2009. aasta juulis Eesti Noorsootöö Instituudi poolt 15-30-aastaste noorte hulgas läbi viidud uuringu tulemus näitas, et 21% noortest teeb vabatahtlikku tööd. Euroopa tasandil tehtud Eesti riigiaruande kohaselt on Euroopa Vabatahtliku Teenistusel olnud positiivne mõju vabatahtlikkuse kasvule noorte hulgas – sellest osavõtivate noorte osakaal kasvab aasta-aastalt.

Vabatahtlikena kaasatakse nii Eesti kui Euroopa noori

Eesti Külaliikumine Kodukant on üks neist üle-riiklikest organisatsioonidest, kus vabatahtlikkus on kogu aeg au sees olnud. Kodukandi noorte valdkonna juhi Kaija Kõivu sõnul sai vabatahtlike kaasamine suurema hoo sisse 2007. aastal, kui hoogu võtsid noorte tegemised.

“Pole paremat võimalust luua kontakte ja saada organisatsioonist ülevaadet kui osaledes mõnel ühistööl või arutelus ilma rahalist kasu ootamata. Vabatahtlike osakaal ja tähtsus Liikumises Kodukant aina suureneb,” selgitab Kõiv.

Nende kolme aasta jooksul on noored aidanud läbi viia erinevaid üritusi, ise korraldanud kokkusaamisi ja saanud kätt harjutada töötoa juhina. “Meie vabatahtlike üheks oluliseks ülesandeks on näha

Eestimaa erinevaid külasid ja talusid, et ei tekiks kahtlust, et maal on väga hea elada.”

Eelmisel aastal oli Kodukandi liikumine Euroopa Vabatahtliku Teenistuse saatvaks organisatsiooniks neile, kes võõrsil olles oma vabatahtliku töö usku tugevdas ja nüüd veelgi aktiivsemalt uusi noori organisatsiooni tegemistesse kaasab.

Hiiu- ja Teavitamis- ja Nõustamiskeskus (HUPS) oli juba mõnda aega juba otsinud välisvabatahtlikku, keda läbi Euroopa Vabatahtliku Teenistuse oma töösse kaasata. Käesoleva aasta veebruarist alustas nende juures tööd esimene välisvabatahtlik – hispaanlane Tristan Andres Sanchez, kes jääb saarele aastaks ajaks.

Keskuse juhataja Margit Kagadze sõnul on HUPS seni Hiiu- ja Teavitamis- ja Nõustamiskeskuse kaudu rahvusvahelist mõõdet meie väikesele saarele. Kindlasti on see ka organisatsioonile väljakutseks, kuna peame senisest enam kasutama oma igapäevases töös inglise keelt. Samas oskab Tristan juba natuke ka eesti keelt,” räägib Kagadze.

Tristan Andresi igapäevaste tööülesannete hulka kuulub Hispaania kultuuriklubi Bienvenidos tegevuste läbiviimine, oma keele ning kultuuri tutvustamine kõikides Hiiu- ja Teavitamis- ja Nõustamiskeskustes, noorteinfo portaali noored.hiiu.ee maailmanurka info lisamine ja Hiiu Lehes kord kuus oma tegemistest ülevaate andmine.

Küsimusele, millist mõju Tristani olek saarel omada võiks, ütleb Margit Kagadze, et sellele küsimusele raske vastata. “Kindlasti aitab Tristani töötamine saarel kaasa mõistmisele, et tegelikult on maailm avatud,” on ta samas kindel.

Eestimaa Looduse Fond (ELF) kaasab oma tegevusse neljal moel vabatahtlikke: looduskatastroofide tagajärgede likvideerimiseks on naftaprojekti andmebaasis üle 1000 inimese, talgutes loovad aastas kaasa ligi 400 osalejat ja 30 talgujuhti ning lisaks kasutatakse vabatahtlikke ka erinevates organisatsioonide puudutavates tööülesannetes.

Talgutega seotud vabatahtlikest on ligi pooled noored vanuses kuni 26 eluaastat. “Talgutel osalemine viib noore kokku uute inimestega, annab uusi teadmisi ja kogemusi – seda nii looduse (mõne uue linnu, looma, looduskoosluse kohta) kui ka looduskaitse osas,” kirjeldab ELF-i talgute projektijuht, mida noortel on võimalik õppida talgutel osalemise kaudu.

“Talgujuhtidena saavad noored korraldamise, gruppide juhtimise, meeldiva vabaaja veetmise ja grupikuulumise tunde, kuna grupid on väikesed,” lisab ta.

Vabatahtlike kaasamine ei ole odav lõbu

Tarmo Tüüri sõnul on vabatahtlike kaasamine organisatsiooni töösse edukas olnud, kuigi alguses oli ka väljakutseid. “Kui sa tahad, et organisatsioonil oleks vabatahtlike näol lisaressurs olemas,

Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta 2011 peamised eesmärgid on:

- soodustada vabatahtlikku tegevust Euroopa Liidus;
- tõsta teadlikkust vabatahtliku tegevuse väärtusest ja tähtsusest;
- julgustada ja toetada vabatahtlike kaasavaid organisatsioone ning parandada vabatahtliku tegevuse kvaliteeti;
- tunnustada vabatahtlikku tegevust.

Bioneer
(www.bioneer.eu)

13.-15. augustil toimunud Kodukandi liikumise suvekooli korraldusmeeskonda oli kaasatud ka 12 noort, kes said väärtusliku korraldamise ja kogemuse jagamise kogemuse. Foto: Kaija Kõiv

siis tuleb arvestada, et see ei tule iseenesest. Vabatahtlikud nõuavad aega ja kaasamist."

Kaija Kõiv Kodukandi liikumise nõustub selles osas. "See ei ole odav tööjõud, vaid võimalus haarata oma tegevusse aktiivseid ja edasipüüdlikke."

Lisaks toob Tarmo Tüür välja, et omalt poolt seab vabatahtlike kaasamisele piirangud ka Eesti õigusruum. "Valdkond on õiguslikult reguleerimata – mida hüvitada, mis kaasneb otseselt vabatahtliku lepingu sõlmimisega, ja nii edasi," kirjeldab Tüür.

"Ja isegi, kui seadus on vabatahtlike osas soosiv, võib juhtuda, et mõne fondi rahastamistingimused ei võimalda projekti kaasatud vabatahtlikega seonduvate kulude hüvitamist. Seetõttu on aeg-ajalt parem inimene tööle võtta, kui tema vabatahtlikku tööd kasutada."

ELF-i talgutes osalejate arvud on olnud iga-aastaselt tõusvad. Kõik kohad on täis – nii palju, kui korraldame, nii palju ka tuleb. Talgute arv aga sõltub rahastusest. Eestis on talgutes osalemine väga sümboolse osalustasuga, et projektide omaosaluse osa katta. Suurbritannias maksavad taparvaselt talgulised ise endiga seotud kulud.

Käesoleval aastal suurenes talgute arv võrreldes eelmisega ligi 30%. 2009. aastal viis

ELF läbi 28 talgut ja sel aastal 37 talgut.

Võimalus anda midagi oma kogukonnale

Valgamaal Puka Avatud Noortekeskuses alates 2008. aasta detsembrist vabatahtlikuna kaasatud Sirlle Lütüsi sõnul omab vabatahtlik töö noortekeskuses väga suurt tähtsust. "Seda eelkõige seetõttu, et mul on võimalik teha ära midagi oma kodukandi noorte heaks ja seda koos nende endiga," põhjendab Lütüsi.

"Vabatahtliku töö suurim väärtus ongi, et sa teed seda, mis sulle väga hingelähedane. Teed sa seda oma vabast tahtest ning vabast ajast. Minu tööülesanneteks on olla vastatav isik noortekeskuse lahietoleku aegadel, aidata kaasa erinevate sündmuste korraldamisel ja läbiviimisel," kirjeldab 2007. aastast TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias huvijuhtloovtegevuse õpetajaerialal õppiv Lütüsi.

Vabatahtlikkus distsiplineerib ja annab vabaduse

Margit Kagadze sõnul toovad välisvabatahtlikud organisatsiooni ja kogukonda uusi ideid ja teistsugust vaatenurka. "Vabatahtlik paneb ka enast rohkem pingutama, kuna

tegelikkuses on ta ju 24/7 organisatsiooni tiiva all," toob ta veel välja.

Küsimusele, miks üldse inimesed vabatahtlikku tööd teha tahavad, vastab Kaija Kõiv: "Vabatahtlikkus on elustiil ja elustiil on vabadus ja vabadus on võimalus ja võimalus on vastutus ja vastutus on teadlikkus ja teadlikkus on väärtus!"

Miks 2011 on vabatahtlikkuse aasta?

- Vabatahtlik töö on küll tasuta tehtud, kuid sellega kaasnevad ka kulutused.
- Vabatahtlik tegevus väärrib ja vajab kõikide sidusgruppide toetust, lisaks on vajalik tegevust soodustav õiguslik raamistik ja infrastruktuur.
- 2011. aastal möödub 10 aastat ÜRO rahvusvahelisest vabatahtlike aastast.
- 2001. aasta tegevus näitas, et avalikkuse suurendatud tähelepanu ärgitab ka valitsusi ja teisi sidusrühmi koostööd tegema.
- Euroopa Liit on viimastel aastatel küll aina rohkem hakanud tähelepanu pöörama vabatahtlikule tegevusele, kuid siiski oleme Euroopa tasandil alles väga kaugel laialtlevikust strateegiast ja tegevuskavast.

Vabatahtlike Värav
(www.vabatahtlikud.ee)

Kümneaastaseks saanud Euroopa Vabatahtlik Teenistus kingib elu parima kogemuse!

Foto: erakogu

Programmi Euroopa Noored esimesed Eesti vabatahtlikud meenutavad kümne aasta tagust teenistust hea sõnaga.

Liina Metsküla
liina.metskyla@enl.ee

"See oli parim aeg mu elus," iseloomustab Peeter Ossip. "Väärtuslik kogemus kogu eluks, mis õpetab vaatama maailma avatuma pilguga." Osalejad ise soovivad võimaluse korral kindlasti vabatahtlikkust proovida.

Esimesed vabatahtlikud tulid Eestisse Saksamaalt ja Hollandist

Eestisse saabus kaheksa vabatahtlikku juba samal aastal, kui programm siin käima läks. Neist kõige esimesed olid pärit Hollandist ja Saksamaalt. Tegutsesid Pahkla Camphilli külas, kus elavad, õpivad ja töötavad erivajadustega inimesed. Praegugi on Eestis hulk välisriikidest pärit noori, kes tahavad siin midagi ära teha ja kultuurielamust saada.

Üks selline on veebruaris Hiiumaale saabunud ja Hiiumaa Teavitamis- ja Nõustamiskeskuses HUPS töötav hispaanlane Tristan Andrés Sánchez. Eesti keelt juba veidi mõistev Sánchez viib Hiiumaa koolides läbi Hispaania eluolu ja kultuuri tutvusta-

vaid loenguid ja korraldab koos noortekeskustega erinevaid üritusi.

"Minu jaoks on olnud selle projekti peamine väärtus avastada taloise töö olulisust, mille eest otseselt palka ei saa," kirjeldab Sánchez projekti. Peamine projektis osalemise põhjus on võimalus kolida teise kohta ja näha võõrast kultuuri. Hetkel usub ta, et jätkab vabatahtlikkusega ka pärast selle projekti lõppu tulev aasta veebruaris.

Euroopa Vabatahtlik Teenistus sai Euroopa Liidus alguse 1996. aastal ja Eestisse jõudis see 2000. aastal koos programmi Euroopa Noored avamisega.

VTA seisab vabatahtliku tegevuse kvaliteedi eest

Kümme aastat tagasi alustas oma tegevust Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus (VTA) (tol ajal Tartu Vabatahtlike Keskus) eesmärgiga koondada Tartu vabatahtlike ning pakkuda ja vahendada neile sobivat vabatahtlikku tegevust. Täna on keskuse töö muutunud üle-eestiliseks ning nimigi muutnud.

Maris Talvari
maris.talvari@enl.ee

Algusaastatel korraldati koristusaktioone ning kohtuti lastekodulastega. "Kodulehel hakkasid ilmuma teiste organisatsioonide kuulutused ja meie andsime vajadusel nõu nii vabatahtlikele kui ka neid kaasavatele ühendustele," meenutas VTA juhataja Tuulike Mänd tegevuse algusaega. Tuulike Mäni sõnul oli juba alguses eesmärgiks vabatahtlikku tegevust propageerida ning arendada, mistõttu käivitati erinevaid teavitus- ja arendustegevusi. Ühel hetkel tõdeti siiski asjaolu, et ei olda suutelised tegelema kõigi vabatahtlikega.

"Mõistsime, et toetades vabatahtlike kaasavaid organisatsioone, saame rohkem ära teha ja laiemat mõju saavuta-

da," selgitas ta.

Praegusel hetkel ongi VTA tegevuse peamiseks eesmärgiks luua ühenduste head võimalused vabatahtlike kaasamiseks. Mäni sõnul korraldatakse vabatahtlike juhtimise koolitusi ning luuakse töövahendeid, mida ühendused kasutada saavad (näiteks Vabatahtlike Väravas www.vabatahtlikud.ee on võimalik avaldada vabatahtlike otsimise kuulutusi).

Tuulike Mänd usub, et nii ollakse kasulikud ka vabatahtlikele. "Kui vabatahtlik läheb organisatsiooni, mis on tema kaasamise korraldajalt läbi mõelnud ja kavandanud, siis on kõik osapooled rohkem rahul," lisas ta.

Vabatahtlik tegevus – kas eelis tööturul?

Möödunud aastal VTA poolt tellitud uuringu vabatahtlikus tegevuses osalemine Eestis kohaselt võtavad vabatahtlikust tegevusest osa ennekõike noored vanuses 15–24 aastat, kõrgharidusega inimesed ning samuti õpilased või üliõpilased.

Tuulike Mäni sõnul annab vabatahtlik tegevus noortele hea kogemustepagasi ning tihti on juhtunud sedagi, et noored on tänu vabatahtlikule tegevusele leidnud sobiva

Kui esimesed vabatahtlikud Eestist läksid Kreekasse, siis kümne aasta jooksul on kujunenud populaarseimateks kohtadeks Prantsusmaa ja Saksamaa. Praegu on huvi kogunud ka kohad väljaspool Euroopat: Aafrika, Aasia ja Ladina-Ameerika.

Viimasel kümnendil on Eesti büroo toetanud ligi 400 Euroopast pärit noore teenistust Eestis. Kokku on finantseeritud vabatahtlike välismaale saatmist ja vastuvõtmist üle 30 miljoni krooniga.

Vabatahtlikuna tegutses peamiselt lasteaedades, noortekeskustes ja sotsiaalvaldkonna organisatsioonides.

eriala.

Aina rohkem hindavad tööandjad vabatahtlikku tegevust, kuid Mäni arvates on Eestil selles osas veel arenguruumi. "VTA tegeleb jõudumööda sellekohase teavitamisega, samas soovime igal noorel analüüsida, milliseid kogemusi vabatahtlik tegevus talle pakkunud on ja mida nad vabatahtlikuna ära tegid ning seda ka töövõttelisel tutvustada," selgitab ta.

Tuulike Mänd usub, et mida rohkem vabatahtlikud ise oma tegevust hindavad, seda rohkem hakkavad ka tööandjad seda väärtustama.

Vabatahtlik tegevus annab noortele küll palju kasulikke kogemusi juurde, kuid Mäni sõnul on selle peamine eesmärk ikkagi midagi kasulikku ära teha.

"Mulle meeldib kujutleda vabatahtlikku tegevust kui ühte aeda. Vabatahtlikul tuleb värava kaudu sellesse aeda siseneda ja aednikuna käed mullaseks teha – alles siis saab ta teada, mis tema peenral kasvama hakkab ja milliseid vilju ta hiljem lõigata saab. Enne värava läbimist ei oska keegi seda talle 100% täpsusega ette öelda, midagi ta sealt aga kindlasti saab," iseloomustas Mänd vabatahtlikku tegevust.

Kommentaari

Miks Sa otsustasid tulla vabatahtlikuks Hiiumaale?

Tristan Andres Sanchez,
EVS vabatahtlik veebruar 2010 – veebruar 2011
Hiiumaa Teavitamis- ja Nõustamiskeskus

Ma tahtsin kodust välja kolida ja mulle meeldis mõte elada mõnda aega välismaal. Lisaks oli mul alati olnud suurem huvi Baltimaade ja soome-ugri keelt kõnelevate riiki-

de vastu, kuna ma õppisin Hispaanias tõlgiks.

Oma projekti raames teen mitmeid asju. Ma viin läbi hispaania kultuuriklubi Kärkla ja Emmaste noortele. Käin koolides rääkima oma EVS kogemusest ja aitan noortekeskustes. Kirjutan oma ajaveebi ja igakuist veergu Hiiu Lehte (mida mu eesti keele õpetaja ja mentor eesti keelde tõlgivad). Lisaks aitan HUPS-il leida rahvusvahelisi projekte, mis võiksid kohalike noori huvitada.

Tulin vabatahtlikuks üpris isekal põhjusel – kuna see võimaldas mul kodust välja minna ja uut riiki

ki avastada. Samm-sammult olen aga hakanud avastama vabatahtliku töö väärtusi ja praeguseks on mulle mu töö meeldima hakanud. Mulle meeldiks, kui mu järgmine töökoht oleks samuti inimeste aitamiseks seotud.

Ma olen õppinud mitmeid asju – nii kultuuri kui keele kohta. Kõige olulisemaks õppetunniks pean seda, et tegelikult on võimalik ükskõik kus ja ükskõik kellelt õppida. Näiteks olen ma õppinud seda, mida tegelikult sõna "talv" tähendab. Hetkel tahan pärast projekti lõpu edasi Eestisse jääda ja siin tööd leida.

Elektronmuusika ja palestiina põgenike abistamine

Programmis Euroopa Noored 2010. aasta sai kolmandas taotlusvoo- ruse toetust 23 projekti – nende käigus plaanitakse õpetada noortele elektroniliste muusikariistade valmistamist, aidata Palestiinast pärit noori põgenikke, võidelda noorte tööpuuduse vastu jpm.

Signe Sillasoo
aken@enl.ee

Noortealgatuste alaprogrammis sai toetust noortegrupp Ehitajad, kellel on üllas missioon. Nimelt plaanivad nad hakata õpetama muusikahuvilistele noortele elektrooniliste muusikariistade valmistamist.

„Eesmärgiks on käepäraste vahenditega ja minimaalsete kuludega luua huvitavaid asju. Näiteks õpetame, kuidas teha laualambist ja vanast mängupuldist helikontroller või mida mikroskeemidega peale hakata,“ selgitas Ehitajate esindaja Meelis Ojasild, kes ettevõtlike noorte grupi üks viiest liikmest.

Elektroniline muusika levimal

Projekti tegevused peaksid jääma Meelise sõnul oktoobrisse, novembrisse, selleks ajaks on noortekeskustes korraldama hakatavate õpitubade jaoks hangitud ja ettevalmistatud vajalikud õppematerjalid. „Viimased aitavad loodetavasti kaasa sellele, et see projekt ei vajuks peale ametlikku lõpetamist unustusse,“ sõnas Meelis lootusrikkalt.

Küsimuse peale, kuidas säärane idee üldse tekkis vastas noormees kiirelt ja konkreetset – elektronmuusikaga seotud teadmised on noorte hulgas lihtsalt üsna piiratud, sealt see välja kasvaski.

„Elektronilises muusikas on meeletult erinevaid žanreid, kuid tavaliselt piirdu- takse vaid pealiskaudsete teadmistega elektroonilisest popmuusikast,“ sõnas ta. Noorte teadmiste avardamise, neis isetegemise – ja õppimise huvi äratamise eesmärgil Ehitajad sellise asja ette võtsidki.

„Kui kooliharidus, vähemalt sel ajal, kui mina koolis käisin, pani rõhku rohkem teoreetilisele baasile, siis me proovime füüsilikat, muusikat jms ühendada sõnaga loovus. Teoreetilised teadmised muutuvad minu meelest kasulikuks ja huvi-

tavaks alles siis, kui neid on võimalik loovalt kasutada,“ lisas ta.

Palestiina põgenikele appi

Tanja Dibou soovib võtta ette alaprogrammi Euroopa vabatahtlik teenistus raames sootuks erineva julgustüki. Nimelt lähleb neiu selle aasta detsembrist vabatahtlikuna aastaks tööle Süüria pealinna Damaskusse Jafra noortekeskusesse, et aidata Palestiina noori põgenikke.

Idee säärane asi ette võtta tekkis Tanjal pool aastat tagasi. Ootusi on neil seoses Süüriasse minemisega mitmeid. Esiteks soovib neiu, kes praeguseks ligi aasta araabia keelt ja kultuurilugu õppinud, parandada oma keeleoskust, saada juurde uusi oskusi ja kogemusi.

Teiseks aga aidata vähemate võimalustega noori ja just põgenikke. Nende aitamise idee kasvas neil välja Norras toimunud noorsoovahe- rusest, mille teemaks oligi põgenike abistamine. „Selles projektis osaledes nägin, kui raske on põgenikel säilitada välisriigis oma kultuuri ning samal ajal integreeruda ja olla aktiivne kodanik uuel kodumaal,“ selgitas ta.

Lisaks teadmistele sai Tanja Norris tuttavaks ka noortega vanuses 16-25, kes olidki põgenikud Palestiina piirkonnast. Kogu see kogemus vormis neiu ettekujutuse, mida ja kus ta vabatahtlikuna teha tahab.

Süüria suhtes paljudel eelarvamusi

Kaks aastat tagasi seda riiki külastanuna oskab Tanja juba enam-vähem ette kujutada, mis teda ees ootab, millised on kultuurilised erinevused ja tavad, millega Eestis harjutud pole.

Ent stamparvamus, nagu oleks Süürias ohtlik elada, kadus neil seal olles küll kiiresti. „Süürlased on sõbralikud ja abivalmis inimesed, kes on rõõmsad iga külalise saabumise üle,“ võttis ta kokku reisisilt saadud esmamuljed.

Tanja suurt hirmu minemise või Süüriast naasmise ees ei tunne. „Ausalt öeldes, ei taha karta ega soovi hirmudest isegi mõelda, kuna olen positiivne inimene ja mul on ainult head plaanid ja mõtted seoses selle projektiga,“ sõnas neiu veendunult.

Tavalised erilised noored

Eestis on nägemispuudega, sealhulgas täiesti pimedaid inimesi umbes 1%, tõsis- te nägemisprobleemidega elanikke umbes 50 000. Neist suur osa on noored, kes vajavad iseseisvaks eluks erinevat laadi toetust.

Maarja Pruuli
maarja.pruuli@enl.ee

Samas on nad nagu noored ikka – soovivad huvitavalt aega veeta. Seltskond Põhja-Eesti Pimedate Ühingu võttis kätte ning asus MTÜ HeadEsti abiga ja programmi Euroopa Noored toetusel korraldama suvist seiklust nägemispuudega noortele.

Nime „Yes, we can!“ kandev noortevahetus tõi 2010. aasta juulis Eestisse osalejaid viiest riigist – esindatud olid Prantsusmaa, Poola, Itaalia, Eesti ja Saksamaa noored.

Sportliku ajaveetmise kõrval oli eesmärgiks nii pimedale endile kui ka teistele näidata, et mittenägija saab soovi korral hakkama pea kõigega. Et nägemispuudega inimesi paremini mõista, said huvilised Solarise keskuses toimunud teavitussüritusel tutvuda pimedate elu eripäradelega.

Laagrilised näitasid, kuidas kirjutada ja lugeda punkt- kirja ning millised on pimedatele mõeldud arvuti- ja telefoniprogrammid. Noorte juhendamisel sai tantsida sal- sat, proovida pimedate jalgpalli ja valge kepiga käimist.

Kuigi projekt rõhutas, et nägemispuudega inimene on nagu iga teine meie seast, olid laagris osalejad kahtlemata erilised. Seda just erilise aktiiv- suse ja positiivsuse poolest.

Näiteks oli laagriliste seas Manuele, kes kuulub Itaalia paraolümpiakoondisesse ja hobina tegeleb klaveril muusi- ka loomisega. Eestist olid esin- datud viis noort, nende seas Mari-Liis, kes hiljuti hüppas langevarjuga ning Ahti, kes sõbraga kahasse omab mas- saäzisalongi.

Noorteüritused ka vanematele inimestele

Põhja-Eesti Pimedate Ühingu juhatuses Kristiina Peetsalu sõnul veedavad nägemis- puudega noored aega sama- moodi nagu nende nägijatest eakaaslased. Pimedate ühingu- s on ka lai valik huviringe, kus noored saavad osaleda.

Ainsa erinevusena toob Peetsalu välja, et puude tõttu võib noore n-ö. pesast välja tulemine võtta kauem aega ja aktiivne sotsiaalelu saab algu- se hilisemas eas. Seepärast on Euroopa Liidu projektide pu- hul tihti osalejate vanusepiir kõrgemal, kui tegemist on eri- vajadustega noortele mõeldud üritustega.

Laagriga jäid noored väga rahule. Kustumatud mälestu- sed jäid sportlikest tegevus- test.

Viimasel laagripäeval anti noortele ülesanne mõelda väl- ja laagriplaan, mida tulevikus

Suheldes pimedate inimesega:

- Väldi ebamääraseid sõnu „siin“, „seal“, „ütle“, „paremal“, „vasa- kul“.
- Pimeda juhtkoer on tööloom. Ära suhtle ega mängi temaga, kui ta tööd teeb!
- Abista pimedat ühistranspordis!
- Ära karda pimedale öelda „Nägemiseni“ või „Vaata“.
- Pimedad inimesed ei ole lapsi- kud ega kurdid – räägi nendega normaalselt.

MTÜ HeadEst

Punktkirja on 6 punkti kombinatsioonide baasil sõrmedega loetav kirja- süsteem, mille 1825. aastal töötas välja 16-aastane pime prantsuse poiss. Pildil seletab Mari-Liis, kuidas punktkirja lugeda.

Foto: Magnus Heinmets

läbi viia ning pea kõikide soo- vid olid seotud ekstreemspor- dialade proovimisega.

Kristiina Peetsalu selgitab, et kuna nägemispuudega noortel on ees pidev füüsiline barjäär, annavad ekstreemsed alad võimaluse end proovile panna. Peetsalu sõnul võiks korraldada kasvõi „autoral-

lised“, kus pimedad saaksid turvalises olukorras proovida, missugune tunne on autoga sõita.

Mõned laagrilised olid juba varem väga sportlikud, kuid enamik ületas mitmekordselt seda, mida arvas end suutvat. „Kõik on võimalik, nüüd ma tean seda,“ ütles Mari-Liis.

Noorteprojektid koguvad populaarsust

Euroopa Liidu noorte ko- danikuharidusprogramm on jõudnud siinnameale, et viia läbi vahehindamine, mis aitab seada eesmärged järgmisteks aastateks.

Signe Sillasoo
aken@enl.ee

SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo juhataja Reet Kosti sõnul on programmi va- hehindamise tulemused olnud igati positiivsed.

Programm toetab tema sõnul endiselt väga hästi noorte mitte- formaalset õppimist ja muutub aasta-aastalt järjest populaar- semaks nii noorte kui noorsoo- töötajate seas. „Taotlusi on alati rohkem, kui meil on võimalik toetada. See trend on järjest kas- vav,“ kinnitas ta. Populaarsuse kasvu taga on viimastel aastatel olnud Reet Kosti hinnangul lisaks huvi kasvule kindlasti ka masu, mis on kärpinud noor- sootöösutuste piskusid vahen- deid ja pannud neid otsima või- malusi mujalt toetust saada.

Programm on mõeldud aga eeskätt soodustamaks noorte kultuuridevahelist dialoogi, noorte omaalgatust ja nende aktiivsel eestvedamisel põhine- vaid projekte, mistõttu igapäe- vase tegevuse toetamise taotlu- si programm kahjuks ei toeta, kuna pole lihtsalt selleks mõel- dud, täpsustas Kost.

Lisaks noorsootöösutustele on aktiivsuse kasvu märgata ka noorte seas: „Mul on hea meel selle üle, et noorteseminaride projektid, mis võimaldavad noortel oma arvamuse otsustaja- teni viia, koguvad populaarsust,“ sõnas ta ning lisas, et kahjuks on huvi noortevahetuste vastu mil- legipärast aga kahanenud.

„Võib-olla kõige suurem ül- latus on aga see, et Euroopa vabatahtlik teenistus on nüüd ülihästi käima läinud. Juurde on tulnud väga palju uusi vas- tuvõtvaid ja saatvaid organisat- sioone.

Nii noortesutused, noorte- ühingu, lasteaiad, koolid kui keskkonna- ja sotsiaaltööriga- nisatsioonid on näinud selles lisandväärtust oma tööle – see, et neile tuleb välisvabatahtlik või nad saavad mõne eesti

noore kuni aastaks mõnda riiki põnevat tööd tegema ja seeläbi arenema,“ selgitas Kost.

Eesti büroo esirinnas

Sõltumata osade alaprogram- mide populaarsuse kasvust ja teiste kahanemisest on Eesti võrreldes teiste riikidega, kus programmi Euroopa Noored võimalusi pakutakse, üks tubli- mate seast.

„Eesti puhul on oluline ja po- sitiivne välja tuua seda, et me oleme Euroopa 33 büroo seas aastaearve ärakasutamises Saksamaa järel teisel kohal,“ toonitas ta. Samas on riikidele programmi läbiviimiseks anta- vad toetussummad võrreldes teiste haridusprogrammidega nagu näiteks Euroopa Liidu elu- kestva õppe programmid Kosti sõnul üpris tagasihoidlikud.

„Palju räägitakse sellest, et noored on väga tähtsad, nende mobiilsuse, õppetegevuse ning hariduse, sealhulgas mittefor- maalse hariduse toetamine on väga oluline. Siin tuleb aga Euroopa Liidul (liikmesriigid

ja Euroopa Komisjon) selgeks mõelda, mis on olulisemad poliitilised prioriteedid millesse panustada,“ arvas ta.

„Ma väga loodan, et järg- mine eelarveperiood ja uus programm alates 2013. aastast tegelikult ka Euroopa Liidu noortepoliitilisi prioriteete raha- liselt toetab,“ sõnas Kost.

Hetkel keskenduvad büroo töötajad programmi teise poole edukale läbiviimisele. Suurim eesmärk on jõuda lähiajal uute sihtgruppide ja noorteni.

„Praegu on meie prioriteet noorte töötute kaasamine. Me ei saa neile tööd pakkuda, küll aga aktiivset osalemist projek- tides, võib-olla vabatahtlikku teenistusse minekut, oma kee- leoskuse ja muude pädevuste täiendamise ning enese leidmi- se võimalust,“ lausub Kost.

Lisaks on plaanis teha ka aktiivsemalt tööd selle nimel, et poisse projektidesse rohkem kaasataks ning erinevates Eesti piirkondades, kust projekte vä- hem esitatakse, noori innustada aktiivsemalt programmist osa võtma.

10 soome-ugri noortegrupi taasavastas Fenno-Ugria't

Eesti UNESCO Noorteliit (EUYA) viis 21.-27. juulil Euroopa Ühenduse programmi Euroopa Noored toetuse abil rahvusvahelise õppevisiidi "Fenno-Ugria Tribes: Unity of Russia and EU" (FUTUREU), milles osalesid 10 soome-ugri noorteorganisatsiooni Euroopast ja Venemaalt. Õppevisiit leidis aset Venemaal, Lõuna-Kareelia külas Korobitsõno.

Anna Mossolova
Eesti UNESCO Noorteliit

Projekti idee soome-ugri kultuuritaustast pärinevate noorte koostööst sai oma alguse veel aastal 2008, kuid ettevalmistamise protsess võttis palju aega, jõudes realiseerumiseni alles lõppenud suvel.

Tuleb tõdeda, et EUYA meeskond varem ei teelnud soome-ugri temaatikaga, kuid töötades muuhulgas ka rahvusvaheliste vähemustega, see teab kuivõrd olulist tähendust omavad ühised kultuurilised väärtused noorsootöös.

Lisaks sellele, EUYA teeb tihedat koostööd nii Euroopa kui ka Venemaaga ja tunneb hästi lääne ja ida mentaliteedi erinevusi ja koostööviise. Seega selle projekti raames korraldajad astusid kõigepealt vahendaja rollis, kelle ülesandeks oli tagada tõhusat dialoogi ning luua keskkonna oskuste ja murede jagamiseks.

Käesoleva õppevisiidi peamiseks eesmärgiks oli aga soome-ugri organisatsioonide tegevuste ja üldiste vajaduste kaardistamine, nende töö väljakutsete välja selgitamine ning tulevase suhtlemisplatvormi loomine.

Euroopat esindasid projektis soomlased, eestlased, ungarlased, ukrainlased (ungarlaste vähemus Lääne-Ukrainas on üsna suur) ja lätlased, kes tutvusid osalejad liivi

kogukonnaga. Mari, mordva ja komi kogukonnad esindasid vaid Venemaa soome-ugri maailma.

Iga õppevisiit on oma olemuses eksperimentaalne ja väljakutseline ning FUTUREU tööpoolest oli avastusi täis. Kõige elav diskussioon puudutas identiteedi ja rahvakultuuri säilitamist. Mari noortel nt. on nii vähe ruumi ja võimalusi rahvakultuuri toetamiseks, et nad pidavad mari keeles väljaantud luuletused juba suureks saavutuseks.

Emakeele säilitamine väga oluline

Emakeele säilitamise problemaatika on eriti päevakohane just vene soomeugrilaste jaoks. Teisest küljest, üllatuseks oli ka avastada, et Ungaris praegu polemiseeritakse palju sellest, kas ungarlased kuuluvad siiski soome-ugrilaste perekonda, või nad on hunnide järelpõlv.

Lähtudes sihtgrupi huvidest ja vajadustest, projekti jooksul korraldajad mitu korda korrigeerisid ajakava. Vaatamata sellele, et osalejatel on üks ja sama etniline taust ning nad teavad palju oma kohalikest soomeugrilastest, selgus, et välismaa "sugulased" on nende jaoks täitsa tundmatud.

Niisiis juba kohapeal tekkis idee koostada ühise soome-ugri taskusõnastik. Tuli välja, et ühiste sõnade (nagu "puu", "käsi", "maja") reas oli ka üks "autentne" soome sõna, mida tõenäoliselt kasutavad ka kõik teised, ja see on – "nokia"!

Soome-ugri koostöö algatusel on palju perspektiive. "Liialdamata võib öelda, et projekti grupidünaamika ning osalejate tagasisideme järgi, FUTUREU võib pidada üheks paremaks projektiks, mida EUYA on kunagi teinud," – ütlev lõpuks projekti korraldaja Deniss Jershov.

Mari noor demonstreerib soome-ugri maailma sisemist kirge.

Eesti UNESCO Noorteliit

Vana-Võidu mudilased olid MAlgatuses raames korda tehtava mänguplatsi üle nii evelil, et ei suutnud isegi tööde lõppu ära oodata.. Foto: Kaia-Kersti Kroh

MAlgatus inspireeris heategusid tegema

MAlgatus, nagu nupukamad nimestki taipavad, on seotud maleva ja algatusega. SA Õpilasmaleva, SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo ja Eesti Noorsootöö Keskuse koostöös läbiviidav projekt innustab noori malevlasi üle Eesti välja mõtlema ja ellu viima heategusid.

Kadi Kähär
Kadi.kahar@enl.ee

SA Õpilasmaleva projekti MAlgatus 2010 juhi Krista Kiisa sõnul on projekt aastatega kasvanud: „Ideed on julgemad ja loovamad, kaasatakse kogukonda ja osatakse tehtut analüüsida.“ Näiteid nutikatest ideedest pakuti sel aastal hulgaliselt. Väga hea mõte tuli Kambja rühmal, kes korraldas kohalikega paremaks läbisäämiseks perepäeva. „Kambja rühma fotoesitluses paistis kü-

lalaste silmadest siiras rõõm ning malevanoorte rahulolu korraldatust,” sõnab Kiisa.

Alla ei jäänud ka Tallinna linnarühmad, kelle hulgas olid ka noorimad, 13aastased malevlased. Üks Haabersti rühm kogus loomaia putukate majale raha küpsetistega, teine aga laulis hüljeste toetuseks. Kristiine malevlased kogusid kodudest kokku ülearused tarbeesemed, et anda need lastekodulastele, kel ees iseseisva elu alustamine.

Loomulikult jagus malevlastel jaksu ka heakorratöödeks. MAlgatus 2010 võitja Vana-Võidu malevarühm oskas märgata probleemi kohalike laste mänguväljakuga. „Umbrohu asemele kerkis liivakast, uuendati turnimisredelid ja kiiged. Kõige selle jaoks saadi raha viljandlastelt, kellele pakuti laulu, massaaži, õhupalliloomi, autopesu ja kallistusi.“

Rühma ühe juhi Marko Aleksejevi arvates tõi teiste kõrval võidu korralik esitlus ning analüüs. „Töö ise oli suurepärase ja hoolega tehtud! Mänguväljaku korrastamisega tegeleti isegi innukamalt kui palgatööga. Selle heateo üle saavad noored ka aastaid hiljem uhked olla.“

Ka toetajad malgatasid

Tõelisi MAlgatus vaimus tegutsejaid leidis ka väljaspool malevlasi. Krista Kiisa rõõmustas, et zürillige Rasmus Kaljujärvi leidis aega ja tahtmist MAlgatusse süveneda ning andis sellega kogu projektile teistsuguse vaatenurga.

MAlgatus projekti juht toob esile ka teise näite: „Siim Kalda kingitus.ee“st, kes veel eelmisel aastal ei teadnud malevast ega MAlgatusest midagi, otsis meid sel korral ise üles ja pakkus abikätt.“

Inspireeriv Meetodimess

24.-26. augustini toimus Läänemaal Roosta Puhkekülas Eesti esimene Meetodimess.

Minni Saapar
aken@enl.ee

Üritus oli suunatud noortevaldkonna koolitajatele ja õppejõududele ning kokku osales üle kuueteinise inimese. Huvilisi oli rohkemgi, millest võib korraldaja Ülly Enni sõnul järeldada, et Meetodimess vastab koolitusvaldkonna praegustele vajadustele ja ootustele.

Meetodimessil said sõna noortevaldkonna kogenud koolitajad nii Eestist kui mujalt, peamine rõhk oli aga osalejate endi poolt läbiviidavatel töötubadel ja isikliku kogemuse jagamisel.

Töötoad jagunesid kahte gruppi: „Minu parim praktika“ ehk praktikas järelproovitud meetodid, mille edukuse osas on toimunud

refleksioon ning „Otsin katsejänesid“ ehk võimalus väljatöötamisfaasis olevate meetodite „esmasteks katsetusteks“ kaaskollegidega.

Osalejate muljed olid positiivsed, Inspiraationiblogi peremees Harald Lepisk kiitis head korraldust: „Oma vormilt oli Meetodimess hästi üles ehitatud: mitu päeva, rahulik koht, intensiivne tegevus.“

Lisaks tõi välja, et kogemuste jagamisel põhinev üritus annab võimaluse tuua ühe ala inimesed kokku ning rääkida omavahel ilma konkurentsita, ühist asja ajades. Jääb mõtle misainet ning saab uusi koostööpartnereid.

Ka sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo koolitajate koolituse valdkonna koordinaatori Ülly Enni sõnul andis Meetodimess palju erinevat mõtteainet.

Esitaks tõi see esile, kui mitmekesine on noortevaldkonna koolitajate ring ja nende

poolt kasutatavad lähenemisiidid, teiseks tekkis tõdemus, et kogu seda mitmekesisust arvesse võttes tuleks tegelda rohkem ühiste arusaamade otsimisega ja mõistete, põhimõtete kooskõlastamisega.

Päevakorda tõusis ka koolitajameisterlikkuse teema: mis on see, mida peab noorsootöös tegutsev koolitaja hästi oskama, mis on olulisimad pädevused?

Ettevõtmise kontseptsioon tugineb Euroopa tasandil igaaastastel korraldatava „Tool-fair“ headele kogemustele ning meetodimessi formaadis üritusi on rahvusvaheliselt korraldatud neljal korral.

Meetodimessi viis läbi sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo Euroopa Sotsiaalfondi ning Eesti Vabariigi kaasrahastusel elluviidava programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ ressurssidest. Loe lähemalt www.mitteformaalne.ee.

Programmi Euroopa Noored taotlustähtaeg 1. november

Seekord on prioriteediks noorte tööhõive läbi vabatahtliku tegevuse.

Koolitustegevuste ja võrgustikuprojektide alaprogrammi ootame aga eelkõige tööpraktika, õppevisiidi, ettevalmistava ja analüüsikohtumise ning seminaride läbiviimise taotlusi.

Noorteseminaride alaprogrammis soovime rahastada taotlusi, mille abil viiakse järgmisel Euroopa Noortenädalal (16.-21. mai 2011) läbi noortekonsultatsioone Euroopa noortevaldkonna uuendatud koostööraamistiku tegevusvaldkondades.

Kui soovite oma projektile individuaalset nõustamist, saatke täidetud projektitaotlus 10. oktoobriks e-postiga vastava alaprogrammi konsultandile. Konsultantide kontaktid: <http://euroopa.noored.ee/> kontakt

Programmi Euroopa Noored võimalustega saab tutvuda <http://euroopa.noored.ee/voimalused>; taotlusvormid leiate aga <http://euroopa.noored.ee/taotlusvormid>

Taotlusi võivad esitada kõik mittetulundusühingud, avalikõiguslikud asutused kuid ka „lihtsalt“ noortegrupid.

Lisainfo: <http://euroopa.noored.ee/>

Euroopa Noored projektikliinik 4. oktoobril

Programmi Euroopa Noored doktorid Kaja Ainsalu, Anna Kuzina, Nele Mets ja Eeva-Kirke Aarma ootavad vastuvõtule kõiki, kes soovivad nõustamist Euroopa Noored alaprogrammides.

Vastuvõtt toimub 4. oktoobril kell 10.00-17.00 SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroos. See toimub kell 15.30-17.00 SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroos. Lisainfo ja registreerumine: <http://euroopa.noored.ee/>.

ESF koolitus „Karjäärinõustamine noorsootöös“

ESF programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ raames toimub koolitus „Karjäärinõustamine noorsootöös“ 27.-29. oktoobril Otepääl. Koolitajad on Kristel Laur ja Sirli Kriisa. Täpsem info www.mitteformaalne.ee.

Ideekonkurss „Parem maailm – see on Sinu teha!“

Programmi Euroopa Noored ideekonkurss kutsub noori üles tegema midagi uut ja põnevat ning parandama maailma. Parimate ideede omanikud saavad personaalset konsultatsiooni, õpetust ja toetust oma ideest noortealgatusprojekti kirjutamisel. Tähtaeg: 27. september. Lisainfo <http://euroopa.noored.ee/>.

Kommentaarid

Jaanus Mark,

Kalvi sõber

● Rõuge Noorteklubi loodi 1997. a ja sel ajal oli Kalvi pisut üle 20 aasta vana. Eristus ta oma suurepärase inimeste kaasamise, motiveerimise ning tegevuste korraldamise võimetega. Temaga võis vaielda lõputult, kuid tulemus oli ikka positiivne.

● Siiani toimivad Rõuges Kalvi ajal paika pandud väärtused: kogukonnas üritusi korraldades arvesta alati kõigiga, ning peale iga üritust olgu tegevuspaik väiksemastki prahist puhas. Seetõttu pole siiani ka 13 aastat hiljem Rõuge noortel probleemi sellega, et tegevusele oleks kogukonna poolt tõrjuv hoiak.

● Kalvi oskab algatada alati häid asju väga täpselt ajastatult. Ta motiveerib inimesi tema algatusi edasi viima sel ajal, kui tema juba uute ideedega tegeleb. Mõni mõte, mis on tundunud pisut utoopilisena, realiseerub aeg hiljem ja taas võib öelda, et Kalvil oli õigus.

● Kalvi juures võib hinnata tema oskust konflikte lahendada, samuti lihtsust, asjalikkust ning seda, et ta räägib asjadest nagu nad on. Olu-line tänases päevas on see, et ta jätkab noorteklubi liikmena, annab noortele nõu, veedab oma Parlamendi tööst ülejääva aja ikka Rõuges ning on kõigile eeskujuks sellega, et Rõugesse tasub tagasi tulla, kui mujal maailmas teod tehtud.

Jüri Tamm,

Riigikogu liige

● Kalvi on minu toanaaber ja pinginaaber Riigikogus. Kokku viis meid juhus, kuna oleme eri stiili mehed. Kalvi tegeleb maaelu ja kohaliku omavalitsuste teemadega, mina olen ettevõtja ja mind huvitavad rahvusvahelised tegemised.

● Meil on ka piisavalt suur vanusevahe. Esmalt ühendab meid pereväärtuste kõikidest asjadest tähtsamaks tunnistamine. Teiseks sport. Kalvi on täna kõva spordimees, mina võitsin oma olümpiamedalid paarkümmend aastat tagasi. Kolmandaks, ühine huumorisoon.

● Meil on teineteisega huvitav, sest me elame nii erinevat igapäevaelu, nii erinevates Eestimaa paigus. Kuna meil on paljust rääkida, ei ole me vastu võtnud Riigikogu kantselei pakkumist töötada eraldi tubades. Selline võimalus on tänaseks olemas kõikidel Riigikogu liikmetel.

● Meie toa üks pole peaaegu mitte kunagi lukus. Seega neljas omadus, mis meid ühendab, on avatus.

Kerli Kõiv,

Rõuge valla valikogu aseesimees ja noorsoospetsialist

● Vaatamata sellele, mis ametit ta peab või kus ta parasjagu viibib, on Kalvi Kõva ikka see sama kohalik inimene. Temas ei ole mingit kõrkust ega üleolevust või sellist suhtumist, et „ma olen teist parem või et mul on teist paremini läinud“.

● Kui ta tuleb nädalavahetusteks Rõugesse tagasi, siis on ta ikka nagu oma küla või kandi inimene. Oma põhiväärtustelt või oma olemuselt ei muutu ta mitte kunagi. Ta jääb alati oma väärtustele kindlaks: minu kodu, minu küla, minu vald.

● See kõik teeb ta hästi toredaks. Selline maalähedane tore. Ta on oma inimene. Samuti on tal oskus oma mitmekülgse meelega leida üles inimeste tugevad küljed ja need nii tööle rakendada, et toimuma hakkaks palju toredaid asju.

EkspONENTIDE REGISTREERIMINE
Teeviidale 2010

Teeviit 2010 toimub 2.- 4. detsembril Tallinnas, Eesti Näituste messikeskuses. Eksponentidele vajalik registreerimisinfo on Teeviida koduleheküljel www.teeviit.ee.

Seitsmeteistkümnendat korda toimuva noorte infomessi Teeviit eesmärk on pakkuda võimalikult palju informatsiooni õppimisvõimaluste, koolituse, täiend- ja ümberõppe võimaluste, kar-

jääriplaneerimise, vaba aja veetmise, metoodiliste materjalide, tööhõive ja kõige muu kohta, mis puudutab tulevase elu planeerimist.

2009. aastal osales Teeviidal 161 ekspONENTI ning messi küllastas 15 065 inimest.

Noorte infomessi Teeviit korraldamise idee sai alguse aastal 1994. Messi korraldab Eesti Noorsootöö Keskus.

Fakte Kalvi kohta

- lööb aktiivselt kaasa Riigikogu korvpallimeeskonnas
- MTÜ Rõuge priiatahtlikud Pritsimehed aktiivne liige
- enne Riigikogu oli 8 aastat järjest Rõuge vallavanem;
- oli pikaajaline Rõuge Noorteklubi juhatuse esimees
- lõpetanud Võru Tööstustehnikumi puidutöötlemise tehnoloogia eriala
- abielus ja tal on 2 last (tütar ja poeg).

Kalvi Kõva 2002. aastal kalapüügiüritusel „Viitina Kuurits“. Foto: Kerli Kõiv

Kalvi Kõva: usaldage noori!

25-aastaselt Rõuge vallavanemaks, sealt 33-aastaselt Riigikokku ning alates sellest aastast SDE peasekretär – selline on olnud Rõuge Noorteklubi (RNK) asutaja Kalvi Kõva tähelelend.

Siret Varblane
siretvarblane@enlee

Kõik algas 1997. aastal, mil Kõva eestvedamisel tulid kokku aktiivsed noored. Koos otsustati luua noorteklubi, mis hakkaks korraldama üritusi ja tegevusi. „On kaks võimalust: kas mitte midagi teha, või teha midagi ja muuta oma elu huvitavaks,“ kommenteerib noorteklubi loomist Kõva ise.

Kõva on endiselt RNK liige, kuid lööb kampa alles abi

vajamisel. Tema sõnul on juhtide kõige suurem oskus oma kohalt taanduda ja lasta uutel inimestel peale kasvada. Ta lubab olla liige nii kaua, kuni ta enda lapsed hakkavad aktiivselt RNK töös osalema.

Poliitika juurde viis Kõva tahtmine ise midagi ära teha. „Tuleb proovida seda Eesti elukest seada nii nagu endale meeldib, ju siis meeldib ka nendele inimestele, kes mind usaldavad,“ selgitas Kõva oma otsuse tagamaid. Partei valik tuli kergelt. Kuna ta elab maal, kasvatades peret ja muretsedes väikse koha käekäigu pärast, tundus ainuvõimaliku variandina astumine sotside ridadesse.

Riigikogus on Kõva võtnud oma südameasjaks osalus-

demokraatia suurendamise. „Vältimaks seda, et poliitikele meenub rahvas vaid enne valimisi, tuleb inimesi kaasata ja anda neile otsustamise õigus ka valimiste vahelisel ajal,“ sõnas ta.

Näpp kogu aeg mullas

Oma hobiks peab Kõva põllumajandust. „Näppu ma mullast ülesse, ka sel ajal kui ma Riigikogu liige olen, ei ole tõstnud,“ kinnitas ta. Seda selleks, et tunnetada kui raske on tegelikult toota asju meie toidulauale.

Kõvat peetakse aktiivseks maaelu kaitsjaks. Tema sõnul võib linnas elu toimida turumajanduse reeglite kohaselt, kuid maal on teised reeglid.

Samuti rõhutab ta, et meie kõigi juured on maal ja juba seet

Kalvi soovitused

- TÄISKASVANUTELE/OTSUSTAJATELE: Usaldage noori! Ärge kohalikus külas või vallas mõtelge, et nad nagunii tulevad ja lõhuvad ja nagunii keeravad midagi kokku. Usaldage ja andke neile võimalus ning nad hoiavad seda oma loodud asja.
- NOORTELE: Korjake kogemusi! Olge klassivanem, tehke tööd vabatahtlikuna ning avaldage oma arvamust. Ole ise aktiivne ja siis tuleb ka võimalusi sinu hoovile.

Rõuge Noorteklubi – edukate kasvulava

Rõuge Noorteklubi on ideaalne näide, kuidas noorteosalus võib olla eduks karjääri stardipakuks. Klubi kahest endisest esimehest on saanud vallavanemad ning üks nendest on praegu riigikogu.

Siret Varblane
siretvarblane@enlee

Noorteklubi roll Rõuges on olnud märgatav. „Noorteklubist kasvas välja näiteks see, et vald võttis tööle noorsootöötaja ja tänaseks on Rõuges noortekeskus ja Viitinas ning Nursis noortetoad,“ selgitas Noorteklubi juhatuse kuuluv Kerli Kõiv.

Rõuge vallavanem Tiit Toots rõhutas aga, et Noorteklubi on noori hoidnud maal ja neid tagasi toonud. Ka tema ise käis viis aastat Tallinnas koolis ning

liikus maale tagasi just tänu Noorteklubi. „Tõenäoliselt kui Noorteklubi poleks olnud, siis ma oleks linnamees praegu,“ ütles ta.

Rõuge noorteklubi eripäraks on kujunenud ka see, et ta on paljudest Eesti noorsooalaldkonnas toimuvatest asjadest mõned aastad ees. Eredama näitena toob Kõiv välja noorte volikogu loomise 2005.aastal.

Hinnalised kogemused Nii Kerli Kõiv, Tiit Toots kui Kalvi Kõva, kes kõik olid RNK sünni juures väidavad kui ühest suust, et ilma Noorteklubist saadud kogemusteta nad ilmselt praegu sama tööd ei teeks. Kindlasti oleks ka nende elu teistsugusem. „Läbi Noorteklubi tuli juhtimiskogemust ja juhatuse esimehe koht oli väga hea stardiplatvorm vallavane-

maks tulekul,“ ütles Toots.

Vallavanemaks tõusmist pärast Kõva siirdumist Riigikokku seletab Toots sellega, et Rõuge vallas oli selline kogemus olemas, et noori võib usaldada. Seega oli see justkui loogiline jätk, et juhtimise juurde toodi uus noor inimene, kellel energiat ja aktiivsust.

Kindlasti ei tasu mööda minna ka praegusest RNK juhust Karel Saarnast, kes on klubi liige olnud sama kaua kui klubi on toiminud. Just Saarna on see, kellel jagub alati tohutut algatusvõimet.

Tema on andnud oma panuse eduka jalgpalliklubi loomisesse, aktiivse rattaklubi tegevusse, korraldas golfturniiri ning koordineerib Võrumaa Noorte Töõbõrsi ja videostudio tegevust.

Rõuge Noorteklubi noored 2004. aastal Noortepäeval Pärnus. Pildi keskel (sinises) praegune vallavanem Tiit Toots. Foto: Kerli Kõiv

Küll Salumäe: Eesti ei võta enam valimatult välispraktikaid üle

Juuli alguses toimusid Gentis Belgia eesistumise ajal noorsootöö ajaloo konverents ja esimehe Euroopa Noorsootöö konventsioon.

Juhan Lang
aker@enl.ee

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvihariduse erakorraline lektor Külli Salumäe räägib intervjuus, et noortevaldkonnas tegutsevad professionaalid peaksid poliitiliste mängude suhtes valvel olema.

Kuidas konverentsiga rahule jäite?

Konverentsi õhustik oli väga meeldiv. Pikkade kultuuritraditsioonidega Genti linn toestas, et ka kaasaegse noorsootöö tippuandumuse väärkas läbiviimine on neile jõukohane.

Hulgaliselt vabatahtlikke, nii noorsootöötajaid kui üliõpilasi, andsid õnnestumise nimel oma parima. Tundsin suurt heameelt, et sain kohal olla!

Mis tähtsus oli konverentsil Eesti noorsootöö jaoks? Kas seal sündis teie jaoks uut teadmist - millele pöörata rohkem tähelepanu, mida muuta?

Sain kinnitust oma seisukohale, et Eesti noorsootöö ajaloo ning traditsioonide kirjeldamisel ja analüüsimisel on vajalik vaadata tunduvalt kaugemas minevikku, kui seni oleme teinud.

Praegu on meil kombeks lugeda Eesti noorsootöök noortele suunatud tegevus hetkest, mil seda teadlikult ka noorsootöök nimetama hakati. Jääb petlik mulje, nagu oleks meie noorsootöö alanud iseseisvuse taaskestamisega paarkümne aastat tagasi.

Mitmel korral kerkisid esile ka noorsootöö eetilised probleemid: millal saame noortehenduste puhul rääkida noortele arenguks tingimuste loomisest ning millal tuleks

ausalt välja öelda, et tegu on noorte ärakasutamisega poliitilistes või ideoloogilistes mängudes.

Iga noortevaldkonnas tegutsev professionaal peaks tänapäeval olema väga valvel, et võimalused, mis luuakse noortele neid ühisteguseks koondades, ei lõpeks fiaskoga, kus noorte siiras soovi ühiskonnaprotsesse mõjutada ära nullitakse või kavalalt poliitiliselt kasulikud suunas nihutatakse.

Millises seisus on noorsootöö Eestis? Mis suunas peaks liikuma, kui vaadelda selle ajalugu rahvusvahelises kontekstis ja võrrelda teiste riikide kogemustega?

Noorsootöö ja noortepoliitika ajaloo konverentsi töötubades ilmnes väga selgelt, et Euroopa Liidu liikmesriikide noorsootöö olemus on äärmiselt erinev.

Üheks põhitõdemuseks, mis paljudes ettekannetes kõlas, oli: meil on vaja rohkem ühiseid diskussioone ja koostööd, et määratleda, mida me mõistame noorsootööna ja missugused võiksid olla selle taotletavad arengusuunad.

Omalt poolt lisaksin, et kindlasti on möödas aeg, mil erinevates riikides rakendatud arengusuundi ja tegevusi katse-eksitusmeetodil ja kriitika-meeleta Eestisse üle tõsta.

Millised on eri riikide kogemuses korduvad vead noorsootöös, mis on analoogsed Eestile?

Konverentsil ei otsitud vigu ega kulutatud aega vigade võrdlemisele. Ei mindud ka sellele liimile, et pakkuda välja „imelahendusi“, mille kasutuselevõtt aitab hoiduda edaspidistest vigadest.

Pigem tõdeti ikkagi sama, millest rääkis juba eelmisele küsimustele vastates: oleme väga erinevas olukorras, aga kõigil on teadmisi ja positiivseid kogemusi, millest õppimine on tark tegu.

Vabatahtlikkus on nakkav

Diana Tamm
aker@enl.ee

Bakul Foundationi nimeline raamatukogu loodi 2007. aastal kui idee autor, Sujit Mahapatra (34) tahtis tõestada, et üksikisiku vabatahtliku annetuse toel on võimalik suuri tegusid korda saata.

Täna peetakse seda ilma suursponsorite ja rahvusvaheliste fondide abita rajatud algatust India põnevaimaks lasteraamatukoguks, kus on üle 10 000 teaviku rohkem kui

35 riigist. Bakul püüab raamatute rikast maailma teha kättesaadavaks ka vähemal võimalustega lastele. Regulaarseteks külastajateks on lähedalasuvate slummide lapsed, kes muidu ei teakski, misasi on raamat.

Sujit usub, et vabatahtlikkus on nakkav: „Ma tahan, et lapsed näeksid, et väike heategu on iga inimese võimuses“ ja nii tulevadki ka lapsed ise, kaenlas raamat, mis raamatukogule kinkida.

Nigeerias on kirikud noorsootöökeskuseks

„Nigeeria lapsed on väga energilised, suhtlemisvalmid, kuigi sageli just vaesemad ei julge näiteks joonistada,“ kirjeldab Nigeeria noori seal kooliõpetajana töötanud Katrina Helstein. „Kuskilt on neisse sisse jäänud see tunne, et kui kohe ei tule hästi välja, siis ei tasu üldse proovida.“

Liina Metsküla
liina.metskula@enl.ee

Katrina Helstein elas Nigeerias Lagose piirkonnas Festac Town'is, mis on Lasnamäe taoline elamisrajoon. Lagos ise on kõige rahvarohkem osariik. Helstein ja temaga koos programmi Euroopa Noored raames vabatahtlikku tööd teinud Jürgen-Kristoffer Korstnik mängisid erinevates Nigeeria koolides ümber kreeka müüte ja tutvustasid enda kultuuri.

Peamine sihtrühm olid kolmanda kuni viienda klassi õpilased, kelle seas oli nii kaheksa-aastasi kui ka kuueteistaastasi, sest vanematel pole tihtipeale lihtsalt raha, et last õigel ajal kooli saata.

Nigeeria inimesed on ülimalt positiivsed hoolimata sel-

lest, et arstiabi, koolid ja kõik meie mõistes elementaarne ei tööta normaalselt. Nad usuvad alati, et midagi paremat on tulekul. Lapsed on suured lauljad.

Helstein meenutab, et noored võisid väga spontaanselt esineda ja oma esinemist nautida, olgu tegu siis laulmise, tantsimise või näitlemisega. Raamatutesse ja akadeemilistesse tegemistesse on aga suhtumine üsna leige.

Loomulikult on noortel omad õigused, aga eelkõige on neil kohustused. Kõige tähtsam on see, et nad peavad austama vanemaid ja kui seda ei tehta, on karistuseks ihunuhtlus. Helsteini arvates oli laste peksmine üks kõige ebameeldivamaid Nigeeriaga seotud kogemusi.

Jahe suhtumine õppetöösse

Koolipäevad kestavad tavaliselt kuni kella kahe ja kolmeni. Helstein jutustab naljaga seda, kuidas õpetajad kipuvad tunni ajal magama ja leiutavad oma suva järgi vahetunde. See-ega terve koolipäev on millegagi täidetud ja kui jääda peale

EESTIGA TUTVUMAS: Katrina Helstein ja Jürgen-Kristoffer Korstnik tutvustasid erinevates Nigeeria koolides õpilastele Euroopa ja Eesti kultuuri. Foto: Jürgen-Kristoffer Korstnik

tunde, siis võib sellest tulla probleeme lapsevanematega, seda väitsid kaasõpetajad.

„Võimalik, et see oligi nii, sest lastel Nigeerias on märksa suuremad kohustused oma vanemate ees kui eesti lastel,“ arutleb ta. „Eestis täidetakse oma aega natuke teistmoodi kui bürokraatias kinni olevad õpetajad või õpilased Nigeerias, nende jaoks on seadused tähtsamad kui nende isiklikud vajadused. See loob omakorda olukorra, kus inimestel tekib probleeme oma potentsiaali täieliku kasutamise.“

Nigeerias pole koole, mis annaksid selle lõpetanutele mingi suuna või kallaku. Ülikoolid, kaasa arvatud riiklikud, on tasulised. Helsteini sõnul on kõige kindlam omada puusepast isa, kes annaks oma ameti pojale lihtsalt edasi.

Kui riiklikud koolid ei anna noortele nii palju vaba aja veetmise võimalusi, siis era-koolid pakuvad lõbustusi ja ka võimalusi spordiga tegeleda. Riiklike koolide lastele koonduvad kõik kõige olulisemad vaba aja veetmise võimalused kirikutesse.

Noorte õiguste töötuba Lalitgiri külas, korraldajateks National Youth Project ja Jeevan Rekha Parishad. Foto: Diana Tamm

Teksad, sari või mõlemad?

India on tõesti üks uskumatu maa. Sellist rahvaste, kultuuride, ühiskondlike positsioonide, keelte, maastike, värvide ja religioonide paablit, nagu sellel subkontinendil, mujalt maailmast ei leia.

Diana Tamm
aker@enl.ee

Äärmine vaesus kõrvuti uskumusega, kus ametlikult kaotatud kastisüsteem tegelikult endiselt kogu ühiskonda suunab – muuhulgas on klassipäevikus iga lapse nime taga märged kastikuuluvuse kohta – see on India.

Lisaks kastisüsteemile, juhib India ühiskonda austus vanemate inimeste vastu ja väga tugevad perekondlikud sidemed. Endiselt on enamik abielud vanemate poolt korraldatud, samuti teevad vane-

mad otsuse lapse õpingute ja karjääri osas. Eriti naisena, ei ole sa oma elu jooksul kunagi ükski, vaid alati oma isa, venna või abikaasa valvsa pilgu ja kaitse all.

Mida tähendab selline ühiskonnakorraldus noorte põlvkonna jaoks? Esiteks on noored vähem iseseisvamad kui Euroopas, olulised otsused tehakse vanemate poolt. Aastaid elatist teeniva noore rahakott jääb ema kätte. Seetõttu ei panegi imestama, et üks Bakul Foundationi vabatahtlikest, India tudeng tunnistas, et alles vabatahtlikku tööd tehes tundis ta esimest korda elus, et on päris ise midagi saavutanud.

Et noorte eneseteostusele ei anta liiga palju ruumi peegeldub ka noorsootöös – kuigi India noortehenduste katus Indian Committee of Youth Organizations liidab 400 orga-

nisatsiooni, on need ühendused valdavalt juhitud täiskasvanute poolt.

Aga India on muutumas. Noored suhtlevad omavahel peamiselt inglise keeles, vaid vahel harva hindi keelele üle minnes. Üha rohkem noori omandab kõrghariduse. Jõukamate perede lapsed lähevad seda omandama ka Ameerikasse, Austraaliasse või Euroopasse. Delhi ja Mumbai öökubidesse on saris sisenemine muide keelatud.

India keskklassi noored on ambitsioonikad, ennekõike on eesmärgiks ennast üles tõutada, aga Bakul Foundationi juhi Sujit Mahapatra sõnul otsitakse üha rohkem ka võimalusi ühiskonnale midagi tagasi anda. Sotsiaalne ettevõtlus on Indias hoogsalt tuure kogumas, juhtivateks ühendusteks lisaks Bakulile ka näiteks ka-

sutatud riideid koguv ja abivajajatele jagav Goonj võrgustik.

Kuni 60 miljonit last on endiselt ilma lapsepõlvest, sest mängimise ja koolis käimise asemel tuleb neil perele elatist teenida. Pooled lastest ei käi koolis, kolmandik tüdrukutest ei õpi lugema ega kirjutama. Umbes pooled India lastest on alatoidetud ning iga kümnes sündinud laps ei ela oma viienda sünnipäevani.

Samas jääb ikkagi õhku küsimus: millal jõuab India sinna, kus igapäevane ellujäämine ei võta nendelt lastelt ja noortelt kogu energiat ning aega jääb lihtsate valikute tegemiseks nagu – kas panna täna selga sari või teksad?

Diana Tamm teeb vabatahtlikku tööd Indias Bhubaneswari linnas MTÜs Jeevan Rekha Parishad Euroopa Vabatahtliku teenistuse raames. Diana saabvaks organisatsiooniks on Continuous Action, projekti rahastab programm Euroopa Noored

Kuidas saada oma elukohta *skatepark*?

Kommentaar

Kuidas Teie noortekeskuse juurde *skatepark* tekis?

Haide Kuivas,
piirkondliku noorsootöö koordinaator,
Tallinna Noorsootöö Keskus, Kopli
noortekeskus

Kopli noortekeskus avati 2007. aastal ja enne seda oli noortekeskuse skatepark juba olemas. Käivad kuuldused, et esialgu kuulus *skatepark* Kopli ametikoolile. Hetkel kuulub Kopli noortekeskuse skatepark Tallinna Noorsootöö Keskusele.

Olenevalt päevast käib siit läbi ligi 50-70 noort. Kopli noortekeskuse puhul on tegemist välipargiga. Sel suvel on siin aset leidnud 3. juulil Kopliwood sessioon ja 23. juulil Graffiti festival. *Skatepark* on üsnagi viletsas seisus ja seetõttu oleme üritanud leida sponsoreid.

Suur abi on olnud skatepargis uisutavatest poistest, kes ise remondivad parki, et oleks turvalisem sõita. Vajalikud parandustööd maksavad ligikaudu 33 000 krooni, kuid kahjuks puudub noortekeskusel selline raha.

Skatepargid on üle Eesti väga populaarsed vabaaja veetmise võimalused. Kuidas võiks üks väike koht endale skateparki saada? Uurime seda lähemalt Türi skateparki saamisloo näitel.

Eleene Sammler
Eleene.Sammler@en.lee

Türi skatepark ehitati 2006. aastal. Idee eestvedajaks olid noored. Skatepark rajati katlamaja masuudihoidlasse. Projekti kirjutas Türi linna noorsootöötaja Triin Pärna. Peamiseks rahastajaks sai kohalik omavalitsus.

„Projektitoetust saime Hansapanga projektikonkursilt „Paneme tähed särama“, avaldab Triin Pärna. Türi skatepark kui selline läks maksma ligikaudu 200 000. See, et masuudihoidlast saaks *skatepark*, läks maksma ligikaudu 1 000 000 krooni.

Hansapanga projektikonkursilt sai Türi skatepark 65 000 krooni ning hasartmängumaksu regionaalsete investeringute programmist 250 000 krooni. Ülejäänud kandis kohalik omavalitsus.

Skateparkide ehitusega tegele-

vaid firmasid on Eestis hetkel vähe. Türi skateparki ehitas Sessionramps OÜ. Firma projekteeris vastavalt katlamaja masuudihoidla ruumile rambid ja seejärel ehitasid need ka valmis.

Türi sisepark on suveperioodil suletud. Talvel on park lahti neljal päeval nädalas. Kasutajaid on palju. „Nõudlus on tekkinud ka välise *skateparki* järele, kuid see projekt pole veel ellu viidud,“ lisab Pärna.

Sisepargis sõitmise eest raha ei küsita. Sellele, kas peale harjutamise Türi skateparkis veel midagi teha saab, vastab Triin Pärna: „Suuremaid võistlusi meil seal toimunud ei ole, eelkõige toimuvad noorte omavahelised kohapealsed jõukatsused.“

Pärast Türi siseparki avamist on noorte huvi selle vastu suurenenud. Külalastajate arv päevas on kuni 50 noort. Selle arvu põhjuseks on ruumi piiratus, mitte huvi puudus. Peamiselt sõidetakse Türi sisepargis ruladega.

Gert Nõgu näitab, et Eesti skateparkid sobivad ka bmxile. Foto: Riina Feld

Kommentaar

Milline on hea *skatepark*?

Gert Nõgu,
aktiivne skateparkide kasutaja, bmx

Väga hea *skatepark* on Pääsküla noortekeskuses. Samas, olen kuulnud, et uue pargi ehitus maksab umbes 600 000 krooni. Sellist ehitusteenust pakub Eestis ka vaid 1-3 firmat. Seega pole imestada, et skateparke pole nii palju. Ise sõidan Bmxga. Selle valisin, sest mu isa ostis mulle kunagi trikkiratta. Trikke õppisin teiste pealt, mõni kord ka internetist videosid vaadates. Praegusel hetkel tahaksin veel 3 trikki ära õppida ja siis lõpetan võib-olla ära. Lühidalt: adrenaliinisõltlane olen. Võistlustel olen ka osalenud.

TUDENGIBÄND 2010

Hei, kui sa tead, kuidas kitarri löös laida ja laulad pole sinu jaoks mitte sugugi võõrad, siis Tartu Sügispäevade 2010 kutsub sind osalema 14. oktoobri konkursil **Tudengibänd 2010**.

Kuuldavasti sinu bänd rock, tve ja tõe!

Poositud

IS MUSIC TEAM

10 000.- kuukselt

TUDENGIFILM 2010

Oled sa ameeriklane või proff, kui filmitegemine läheb, siis tule ja võida oma parimat pala 12. oktoobri Tartu Sügispäevadel 2010 konkursil **TUDENGIFILM 2010**.

Kes ei riski, see šampust ei joo, jäädvesta ennast filmimisele ajale!

Vanta lähemalt www.studentdays.ee

Tantsutreener kui noorsootöötaja

Tantsimine on noorte hulgas populaarne ala. Tartus tegutseb kuudent aastat Tantsustuudio GaLeRii GK, kus õppekeeleks on vene keel.

Maarja Pruuli
maarja.pruuli@en.lee

Stuudio juhataja Jelena Frunze arvab, et tantsutreenerid on omamoodi noorsootöötajad – tantsu kõrval tegeletakse nii noorte rõõmude kui ka muredega.

GaLeRii stuudio 4-26-aastased tantsijad on rõõmsad ja hakkajad, kuid kõigil leidub vahel raskemaid päevi. Frunze sõnul soovivad treenerid olla õpilastele ka sõbrad, kes neid toetavad.

Mured kodu, kooli ja sõpradega tulevad mõnikord kaasa ka tantsutundi. Treeneri rahulik ja toetav juhendamine, võib noor ühtäkki avastada, et probleemid, mis tundusid lahendamatud, on tegelikult juba lahenedes.

Sotsiaalsed oskused tantsutunnist

Tihti heidetakse uuele põlvkonnale ette liigset individualismi. Frunze on täheldanud, et tantsijatel on head oskused meeskonnatöök, kuna tegut-

setakse ühise eesmärgi nimel.

See arendab omadusi, mis tulevad ka elus kasuks: kuulamisoskus, tähelepanu, vastupidavus, töökus ja vastutustunne. Konkurentsil ees ehitatud ühiskonnas ei ole vähem olulisem ka oskus võistelda – tantsijad õpivad rõõmustama võidu üle ning leppima kaotusega.

Eestlastest ja venelastest

Tantsimine ühendab erinevaid rahvuseid ning omavahel suheldes ei ole vahet, kas tantsupõrandal on eestlane või venelane. Ometi on venekeelses stuudios treeneril lisäülesanne õpetada noori tundma ka eesti kultuuri. Frunze sõnul on huvitav tantsus kasutada erinevaid jooni vene ja eesti kultuurist. Kahe rahvuse koostööst võib tulla põnevaid ideid.

GaLeRii tantsijad osalevad paljudel erinevatel tantsu- ja moeüritustel – algavaks hooajaks on juba paika pandud üle 20 esinemise. Sellistel üritustel suheldakse teiste omaaalistega ning venelased saavad praktiseerida eesti keelt ja vastupidi.

Tantsuvõistlustel jääb silma vene tantsijate kirglikkus, kuid

Tantsutreeningud aitavad noortel omandada juba varases vanuses meeskonnatöök vajalikud oskused.Foto: GaLeRii Stuudio

Frunze kummutab müüdi, justkui oleks venelastel tantsimiseks rohkem potentsiaali kui eestlastel.

Et oma tegevusse kaasata rohkem eesti noori, on sellest aastast tantsustuudio juures avatud Tartus moeosakond, kus õppetöö toimub vene ja eesti keeles ning õppima on oodatud kõik huvilised. Rohkem informatsiooni leiab aadressilt www.galeriidance.ee.